

Erhvervsudvikling
- strategi, styrker og statistik

Samsø Kommune

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2021

Indhold

Forord	s. 4
Kapitel 1. Covid-19 relateret til særligt detail- og oplevelseserhverv	s. 6
Kapitel 2. Erhvervmæssigt potentiale med udgangspunkt i cirkulær økonomi	s. 16
Kapitel 3. Samsø Kommune: Erhvervsudvikling i tal	s. 22
Kapitel 4. Lokal og specialiseret vejledning i Samsø Kommune	s. 58

Forord

Erhvervsudvikling i Samsø – strategi, styrker og statistik

Velkommen til anden udgave af kommunerapporter om erhvervsudvikling i Midtjylland – rapporter der tager temperaturen på det lokale erhvervsliv i de 19 midtjyske kommuner.

Erhvervshus Midtjylland har, som et af flere fokuspunkter, til formål at fremme og påpege midtjyske vækstdrivere og styrkepositioner, samt modvirke de udviklingsbarrierer, som fremgår af det midtjyske kapitel i strategien for Erhvervsfremme 2020-2023. Kommunerapporterne skal ses som et led i dette arbejde, da de skal danne grundlag for en stærk, aktiv og faktabaseret erhvervsfremmeindsats lokalt og regionalt, der understøtter de mange forskellige potentialer og styrker, som Midtjylland besidder.

Endvidere har kommunerapporterne til formål fortsat at udbygge og styrke sammenhængen mellem, på den ene side kommunernes og deres lokale virksomheders behov i forhold til muligheder og udfordringer på erhvervsfremmeområdet, og på den anden side erhvervshusets specialiserede ydelser om virksomhedsdrift og udvikling.

COVID-19 har gennem det seneste år spillet en central erhvervspolitisk rolle, hvorfor

kommunerapporterne med lokalt udarbejdede bidrag, ønsker at give et indblik i de erfarede udfordringer og muligheder forbundet med COVID-19 samt de initiativer, der lokalt er igangsat med henblik på at understøtte erhvervslivet under Coronapandemien. Formålet er ikke alene at skabe et historisk indblik i, hvordan COVID-19 påvirkede erhvervslivet – det er i lige så høj grad at opnå indsigt i, hvilken udvikling erhvervslivet ventes at gennemgå. For denne del af kommunerapporterne er vi særligt taknemmelige for kommunernes bidrag, da dette skaber grundlag for inspiration og videndeling på tværs af kommunerne, og potentielt også udvikling af nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber til gavn for det lokale erhvervsliv.

Belært af erfaring fra sidste års bidrag fra kommunerne, arbejdes der lokalt meget aktivt med indsatser og initiativer, der fremmer grøn omstilling og cirkulær økonomi. Kommunerapporterne vil derfor yderligere skrive sig ind i denne dagsorden, og understøtte det videre arbejde baseret på et datagrundlag, som tegner billedet af det midtjyske potentiale, der er forbundet med cirkulær økonomi.

Det er vigtigt for os at kommunerapporterne afleder en øget dialog tværkommunalt samt mellem kommunerne og erhvervshuset med henblik på at styrke erhvervsfremmeindsatsen. ■

God læselyst
Bestyrelsesformand, Søren Olesen
Direktør, Erik Krarup

COVID-19 relateret til særligt detail- og oplevelseserhverv

Kapitel 1

Erhvervslivets udvikling under COVID-19 i Samsø Kommune

Forårets nedlukning med tilhørende usikkerhed og fortvivlelse blev afløst af en pludselig åbning, massevis af gæster og usædvanlig travlhed. Det høje tempo hen over sommermånederne tonede ud og forstummede helt, da en ny nedlukning lukkede landet. Igen var virksomhederne efterladt med spørgsmål og bekymring om fremtiden.

Sådan lyder historien fra mange af de selvstændige erhvervsdrivende på Samsø.

Samsø er i høj grad afhængig af en god sæson. Det gælder for landbruget, som er det ene af øens to hovederhverv, men i særdeleshed for oplevelses- og turismebranchen, som talt i

antal beskæftigede og omsætning er det andet store erhverv på øen.

Selvom begge erhverv er glade for solskin om dagen og regn om natten, så har udfordringerne i forbindelse med COVID-19 til tider været forskellige.

Udfordringer for erhvervslivet på Samsø under og efter COVID-19

Brancher rammes forskelligt

Mens butikker, restauranter og attraktioner var i tvivl om, hvorvidt der overhovedet blev en sæson, en omsætning og et levebrød, så havde landbruget med sikkerhed afgrøder, der skulle plantes, plukkes og høstes. Derfor var der også behov for arbejdskraft fra andre lande, hvilket der heldigvis blev lukket op for. Der kom tilrejsende arbejdere fra nær og fjern. Både nye ansigter og mange, der kommer til Samsø år efter år. Landmændene fik høsten i hus og forsynet hele landet med de dejligste nye kartofler og de sødeste jordbær.

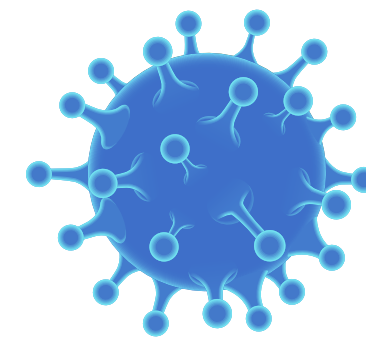
Manglende udenlandske turister

Da Danmark gradvist lukkede op for indenrigsturisme, og al udrejse samtidig frarådet, steg håbet og forventningerne til en acceptabel sæson med flere danske feriegæster. Det stod dog hurtigt klart, at Samsø måtte undvære udenlandske gæster. Samsøs lystbådehavne måtte spejle langt efter norske, svenske, hollandske og tyske vimpler. Ligeså gjaldt det for sommerhusudlejere

Muligheder for Samsøs erhvervsliv under og efter COVID-19

Danske turister i hobetal

Sommerpakker og genstartkampagner blev et afgørende vendepunkt i en mørk tid. De billige/gratis fægebilletter kombineret med en flot og effektiv destinationsmarkedsføring af Samsø gjorde udslaget. Som på en lun forårsdag, hvor træer og buske efter en

kold og mørk vinter springer ud med tusindvis af lysegrønne blade, blev alle de ledige sommerhuse igen udlejet. Campingpladser, hoteller, B&B's, lystbådehavne, shelters og alle andre typer overnatningssteder blev fyldt op af danske feriegæster, der vovede sig ud i eget sommerland. Færgerne blev fyldt og det samme gjorde cykelstier og spisesteder. Overraskelsen var total, da Samsø sidst på året kunne gøre gæstetallet op. Med 340.692 gæster blev 2020 en rekordsæson for Samsø.

Håndværkerne oplever stor efterspørgsel

Mens de sæsonbetonede erhverv har været ramt af usikkerhed, så har håndværkerne knoklet på. De har lært nye vaner med afstand og håndsprit, mens der har været nok at tage fat på. Her er den store udfordring, før som nu, mangel på faglærte.

Hjælperpakker fastholdt beskæftigelsen

Folketingets hjælperpakker gjorde en forskel i en tid med stor usikkerhed. Detailhandlen og oplevelsesindustrien havde et sikkerhedsnet, som gjorde, at de kunne fastholde medarbejdere uden deres normale indtægtsgrundlag.

Fokus på at støtte og købe lokalt

Samsinger og fritidssamsinger støttede op om de mange kreative take-away-løsninger, som virksomheder fandt på, og Samsø Kommune bidrog ved at give de kommunalt ansatte et påskeæg i form af et mindre gavekort, der kunne indløses hos de selvstændige erhvervsdrivende. ■

Samsø
Kommune

Oplevelsesøkonomien: Fem års fremgang sat over styr på et år

Siden 2008 har oplevelsesøkonomi været opdelt i to grupperinger. 'Kreative erhverv', som eksempelvis arkitekter, designere, udøvende scenekunstnere og så 'Oplevelser', der består af restauranter, museer, hoteller, campingpladser, rejsebureauer, messecentre, forlystelsesparker og lignende.

Fra 2015 til 2019 har der været en samlet beskæftigelsesvækst på 11,9 procent inden for oplevelsesøkonomien i Region Midtjylland. De kreative erhverv er vokset med 9,1 procent, mens oplevelser er vokset med 14,1 procent, jf. Tabel 1

I Samsø Kommune har der ligeledes været en samlet vækst i oplevelsesøkonomien. Her var den på 16,0 procent i perioden 2015 til 2019. Helt nøjagtigt er der kommet 28 flere beskæftigede til. De kreative erhverv har haft en beskæftigelsestilvækst på 13 beskæftigede, svarende til 36,1 procent og er vokset med 15 beskæftigede, svarende til 10,8 procent. Samsøs lille beskæftigelse giver selvsagt store relative udsving på trods af blot små ændringer i absolutte tal.

Af Tabel 1 ses det ydermere, at oplevelsesøkonomien er gået 10,4 procent frem på landsplan. De kreative erhverv er vokset med 3,7 procent, mens oplevelser er vokset med 14,6 procent i perioden.

Tabel 1. Beskæftigelse i oplevelsesøkonomi efter område, 2015 og 2019

	2015		2019		Vækst	
	Beskæftigede	Andel af samlet beskæftigelse	Beskæftigede	Andel af samlet beskæftigelse	Antal	Procent
Samsø Kommune						
Kreative erhverv	36	2,2%	49	3,0%	13	36,1%
Oplevelser	139	8,6%	154	9,4%	15	10,8%
Oplevelsesøkonomi i alt	175	10,8%	203	12,4%	28	16,0%
Region Midtjylland						
Kreative erhverv	27.871	4,5%	30.396	4,6%	2.525	9,1%
Oplevelser	37.573	6,0%	42.865	6,4%	5.292	14,1%
Oplevelsesøkonomi i alt	65.444	10,5%	73.261	11,0%	7.817	11,9%
Hele landet						
Kreative erhverv	119.139	4,3%	123.543	4,2%	4.404	3,7%
Oplevelser	188.532	6,8%	216.055	7,4%	27.523	14,6%
Oplevelsesøkonomi i alt	307.671	11,1%	339.598	11,6%	31.927	10,4%

Kilde: Danmarks Statistik RAS.

Af ovenstående tabel fremgår det endvidere, at oplevelsesøkonomien udgør 12,4 procent af den samlede beskæftigelse i Samsø Kommune i 2019. Det er mere end i Region Midtjylland (11,0 procent) og hele landet (11,6 procent).

De kreative erhverv udgør 3,0 procent af beskæftigelsen i Samsø Kommune, mens oplevelser udgør hele 9,4 procent. Oplevelseserhvervene er dermed væsentligt stærkere repræsenteret end i regionen og hele landet.

Detailhandel

Den midtjyske detailhandel er på en række fronter under forandring. Der er gennem de seneste ti år sket en forskydning detailhandlens beskæftigelse. 'Supermarkeder, varehuse mv.', der også indeholder købmænd og discountbutikker, udgør en større andel af detailhandlen, mens beskæftigelsen i 'Specialiseret detailhandel' er faldende. Handel med biler og udstyr hertil ligger stabilt, og så er der kommet en ny spiller, som er vokset med 350 procent i perioden 2008 til 2019 – internethandel.

Samsø Kommunes detailhandel ligner i det store hele detailhandlen i såvel Region Midtjylland som hele landet. Den samlede detailhandel udgør 12,3 procent af den private sektor i Samsø Kommune i 2019. I regionen var det 14,3 procent af den private beskæftigelse, man fandt her, mens det på landsplan var 13,5 procent.

'Supermarkeder, varehuse mv.' stod for 6,5 procent af den private beskæftigelse i Samsø Kommune i 2019, hvilket er mere end i regionen og i hele landet. Den 'Specialiserede detailhandel' udgjorde 4,0 procent i Samsø Kommune, hvilket derimod er lidt mindre end andelen for regionen og hele landet.

'Handel med biler og udstyr' udgør 1,5 procent af den private beskæftigelse i Samsø Kommune i 2019. Beskæftigelsesandelen ligner således regionen (2,3 procent) såvel som hele landet (2,1).

Tabel 2. Beskæftigelse og andel af privat sektor efter område, 2015 og 2019

	2015		2019		Vækst	
	Beskæftigede	Andel af privat sektor	Beskæftigede	Andel af privat sektor	Antal	Procent
Samsø Kommune						
Detailhandel med biler og udstyr	17	1,6%	17	1,5%		0,0%
Supermarkeder, varehuse mv.	80	7,5%	72	6,5%	-8	-10,0%
Specialiseret detailhandel	52	4,9%	45	4,0%	-7	-13,5%
Internethandel	1	0,1%	3	0,3%	2	200,0%
Detailhandel i alt	150	14,1%	137	12,3%	-13	-8,7%
Region Midtjylland						
Detailhandel med biler og udstyr	9.667	2,2%	10.655	2,3%	988	10,2%
Supermarkeder, varehuse mv.	24.255	5,6%	25.858	5,5%	1.603	6,6%
Specialiseret detailhandel	27.551	6,3%	27.705	5,9%	154	0,6%
Internethandel	1.966	0,5%	3.260	0,7%	1.294	65,8%
Detailhandel i alt	63.439	14,6%	67.478	14,3%	4.039	6,4%
Hele landet						
Detailhandel med biler og udstyr	38.612	2,0%	42.176	2,1%	3.564	9,2%
Supermarkeder, varehuse mv.	99.598	5,3%	105.613	5,2%	6.015	6,0%
Specialiseret detailhandel	118.919	6,3%	118.542	5,8%	-377	-0,3%
Internethandel	5.956	0,3%	10.028	0,5%	4.072	68,4%
Detailhandel i alt	263.085	14,0%	276.359	13,5%	13.274	5,0%

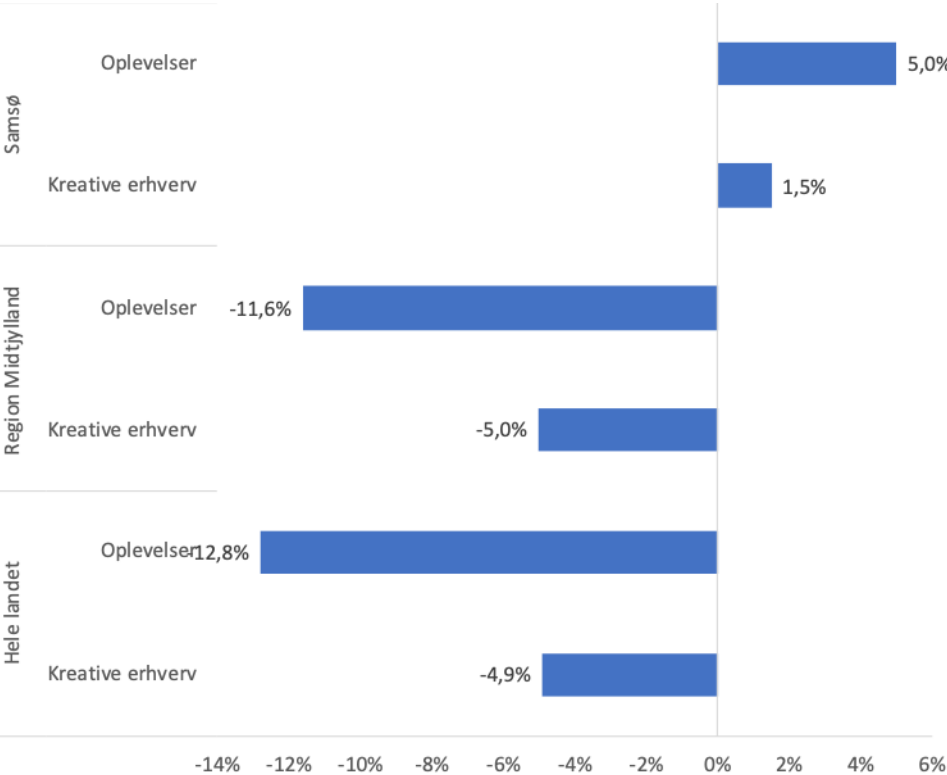
Kilde: Danmarks Statistiks RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Samsø Kommune afviger delvist fra regionen og hele landet ved, at den relative vækst er højere i de kreative erhverv end inden for oplevelsesdelen. I absolutte tal er væksten dog højere i oplevelser.

Overordnet set har der altså været flot vækst indenfor oplevelsesøkonomien i perioden 2015 til 2019. Hvad der sket herefter, er en anden historie. COVID-19 lukkede hele oplevelsesøkonomien ned gentagne gange, og det har sat sit præg på branchen.

Figur 1 viser, hvordan beskæftigelsesudviklingen er gået fra fjerde kvartal 2019 til fjerde kvartal 2020. Kort sagt: fem års beskæftigelsesfremgang er tabt på gulvet på grund af coronanedlukninger – bare ikke for Samsø Kommune.

Figur 1. Beskæftigelsesudvikling oplevelsesøkonomi efter område, 2019K4-2020K4

Kilde: Udtræk fra CVR. Beregninger foretaget af eStatistik.

I Samsø Kommune er beskæftigelsen i både oplevelsesdelen samt i de kreative erhverv steget med henholdsvis 5,0 procent og 1,5 procent trods COVID-19.

Til sammenligning er oplevelser gået 11,6 procent tilbage i regionen, mens der på landsplan er 12,8 procent færre beskæftigede. De kreative erhverv lider ligeledes. Beskæftigelsen falder i både regionen (5,0 procent) og hele landet (4,9 procent). Det ser derfor ud til, at begge dele af oplevelsesøkonomien i Samsø Kommune klarer sig markant bedre gennem nedlukningerne forårsaget af COVID-19.

I 'Internethandel' var der blot 3 beskæftigede i Samsø kommune i 2019, hvilket svarer til 0,3 procent af den private beskæftigelse i kommunen. Det er på nogenlunde samme relative niveau som landsplan (0,5 procent) og lidt mindre end i Region Midtjylland, hvor der er 3.260 beskæftigede i branchen svarende til 0,7 procent af den private beskæftigelse, jf. Tabel 2.

Omstående tabel 2 viser yderligere beskæftigelsestal for detailhandlen i 2015 samt beskæftigelsesudviklingen i perioden 2015 til 2019. Samlet set er beskæftigelsen faldet med 13 beskæftigede i Samsø Kommune i perioden, hvilket svarer til 8,7 procent. I regionen er den samlede detailhandel vokset med 6,4 procent, mens væksten på landsplan var 5,0 procent.

'Supermarkeder, varehuse mv.' er i Samsø Kommune faldet med 10,0 procent. Kommunen formår altså ikke at matche den positive udvikling i regionen og hele landet, som har oplevet en vækst på henholdsvis 6,6 procent 6,0 procent.

Den 'Specialiserede detailhandel' har en tilbagegang på 13,5 procent i Samsø Kommune. I både Region Midtjylland og hele landet holdes nogenlunde status quo med henholdsvis 0,6 procents vækst og 0,3 procents tilbagegang.

Beskæftigelsen inden for 'Detailhandel med biler og udstyr' er uændret i Samsø Kommune, mens regionen og hele landet oplever markant vækst.

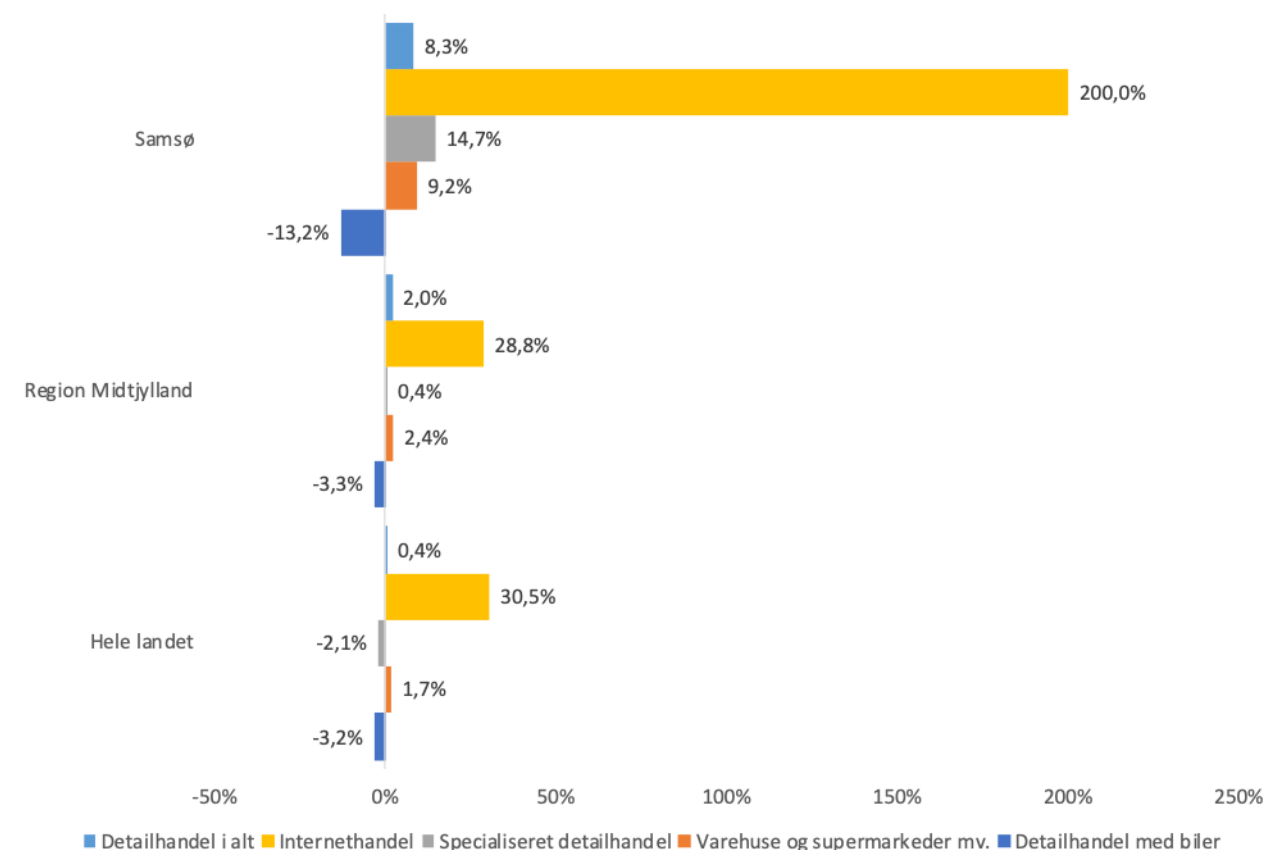
Endelig er der 'Internethandel', som i perioden 2015 til 2019 har haft stor beskæftigelsesfremgang på både regions- og landsplan, som er gået henholdsvis 65,8 procent og 68,4 procent frem. Væksten i Samsø Kommune har til sammenligning været 200,0 procent, svarende til en ændring fra 1 til 3 beskæftigede.

COVID-19 har også haft indflydelse på detailhandlen, hvilket ses af Figur 2, som viser beskæftigelsesudviklingen fra fjerde kvartal 2019 til fjerdekvarter 2020 i Samsø Kommune, Region Midtjylland og hele landet.

Overordnet er detailhandlen nogenlunde status quo i hele landet med en vækst på 0,4 procent, mens den i regionen er vokset med 2,0 procent. I Samsø Kommune er detailhandlen vokset med 8,3 procent, hvorfor detailhandlen synes at stå stærkt i Samsø Kommune trods COVID-19.

Coronakrisen har været hård ved den danske bilhandel, hvor beskæftigelsen i hele landet er gået 3,2 procent tilbage. Tilbagegangen var på samme niveau i regionen (3,3 procent), mens detailhandel med biler i Samsø kommune er gået 13,2 procent tilbage. Trods en overordnet fremgang i detailhandlen er dele af detailhandlen således ramt af COVID-19.

Figur 2. Beskæftigelsesudvikling i detailhandel efter område, 2019K4-2020K4

Kilde: Udtræk fra CVR. Beregninger foretaget af eStatistik.

Den relative beskæftigelsesvækst i 'Varehuse og supermarkeder mv.' ligger i Samsø Kommune på 9,2 procent, hvilket er markant over væksten i regionen (2,4 procent) og hele landet (1,7 procent).

Den 'Specialiserede detailhandel' i Samsø Kommune har en tilvækst på 14,7 procent. På landsplan er der tilbagegang på 2,1 procent, mens regionen er tæt på status quo.

Inden for 'Internethandlen' har der i kommunen været en beskæftigelsesfremgang på 200 procent fra fjerde kvartal 2019 til fjerde kvartal 2020. Region Midtjylland og hele landet er vokset med henholdsvis 28,8 procent og 30,5 procent det seneste år.

Sammenfattet præsterer Samsø Kommune højere beskæftigelsesvækst inden for 'Varehuse og supermarkeder', 'Specialiseret detailhandel' og 'Internethandel' under COVID-19. Det er således kun i 'Detailhandel med biler', at kommunen har en lavere vækst end regionen og hele landet. ■

Erhvervsmæssig potentiale med udgangspunkt i cirkulær økonomi

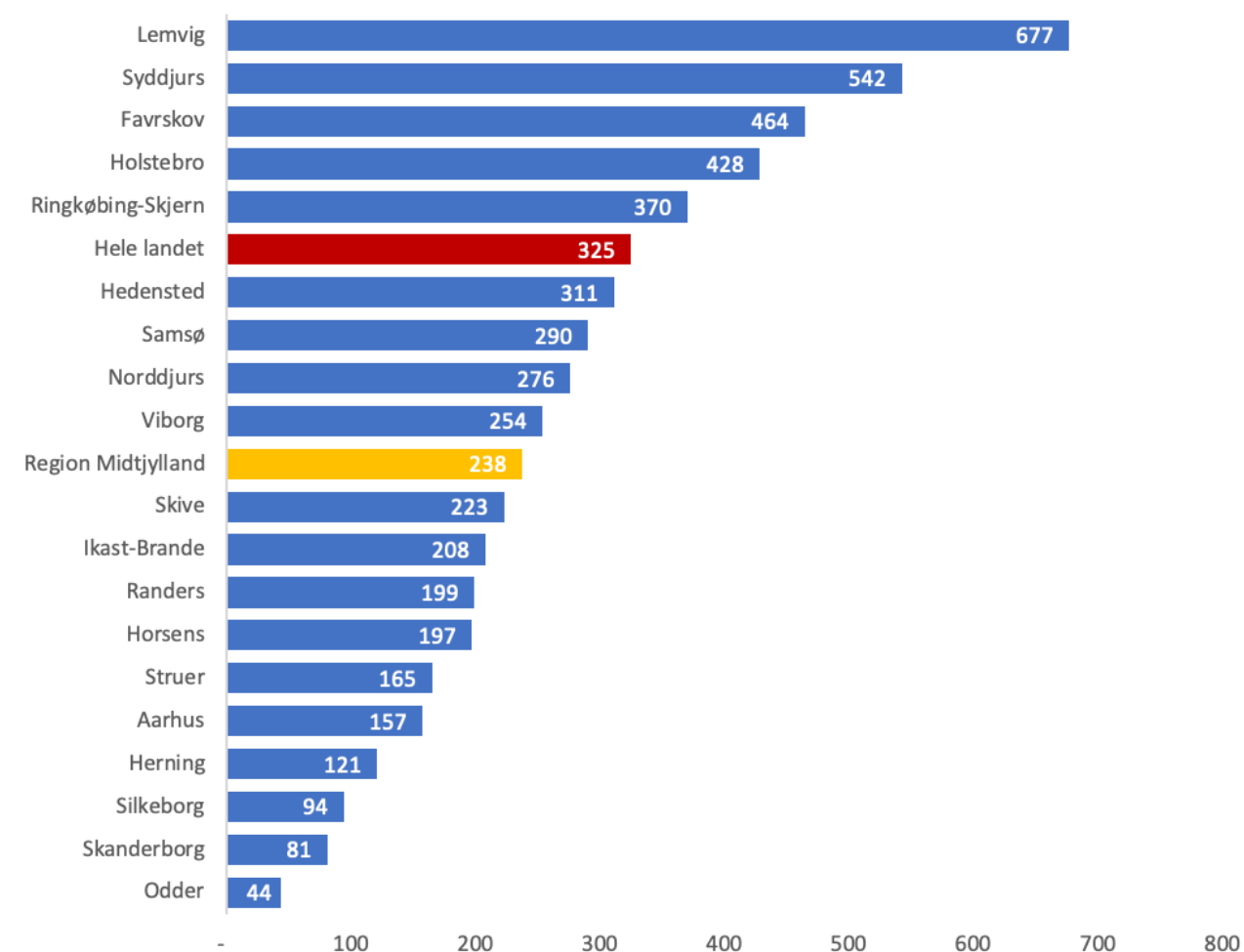
Kapitel 2

Stor variation i industriens energiforbrug

I forbindelse med kommunerapporterne sætter vi fokus på erhvervsstatistikker, der kan relateres til klima-, miljø- og cirkulærøkonomi. I første omgang ser vi nærmere på udviklingen i industriens energiforbrug. For ligesom industrien er en væsentlig bidragsyder til beskæftigelse og eksport, er det også en af de største energiforbrugere. Og der er store regionale og kommunale forskelle i industrivirksomhedernes forbrug.

Figur 1. Energiforbrug pr. medarbejder i industrien, Gigajoules (Gj), 2018

Kilde: Danmarks Statistik ENEGEO. Beregninger foretaget af eStatistik.

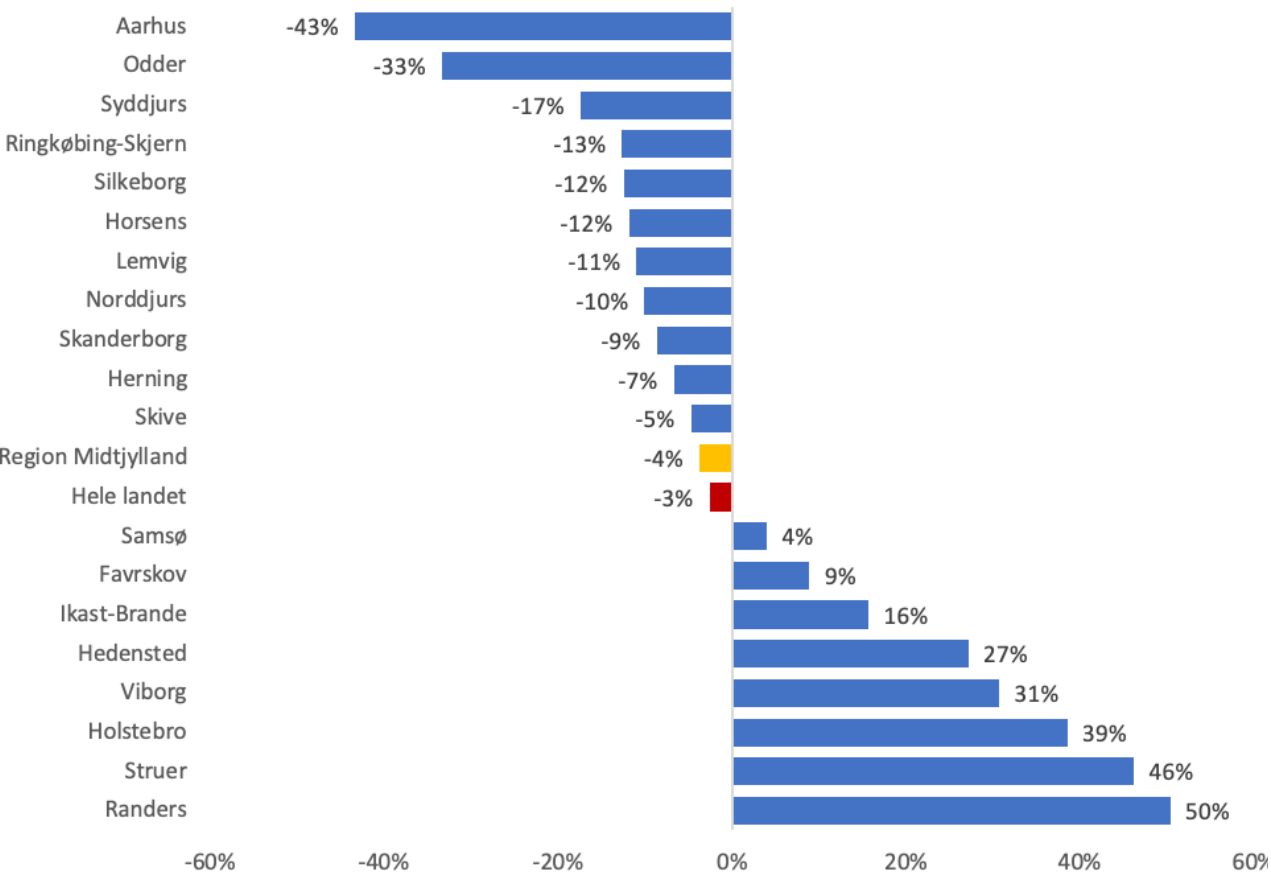
Figur 1 viser energiforbruget per industrimedarbejder i Region Midtjyllands kommuner. Og her kommer de store forskelle til udtryk. I Danmark er det gennemsnitlige energiforbrug i industrien 325 Gj per beskæftigede, mens det i Region Midtjylland er 238 Gj. I Region Midtjylland ligger det største energiforbrug per medarbejder i industrien hos Lemvig med 677 Gj, hvorimod det laveste forbrug er i Odder med et forbrug på 44 Gj.

Det store forbrug i Lemvig hænger sammen med kommunens store industrivirksomhed Cheminova. Forskellen i forbruget på tværs af regionen skal således ses i lyset af den type industri, man har i den enkelte kommune.

Kigger vi på, hvordan udviklingen har været i energiforbrug i perioden 2012 til 2018, er der stor spredning på regionens kommuner. I Aarhus Kommune er energiforbruget per medarbejder i industrien blevet 43 procent mindre i perioden, mens det er vokset med 50 procent i Randers Kommune, jf. Figur 2.

På landsplan er energiforbruget per medarbejder i industrien gået 3 procent tilbage, og i Region Midtjylland er det også blevet mindre. Her med 4 procent.

Figur 2. Udvikling i industriens energiforbrug pr. medarbejder, Gigajoules (Gj), 2012-2018

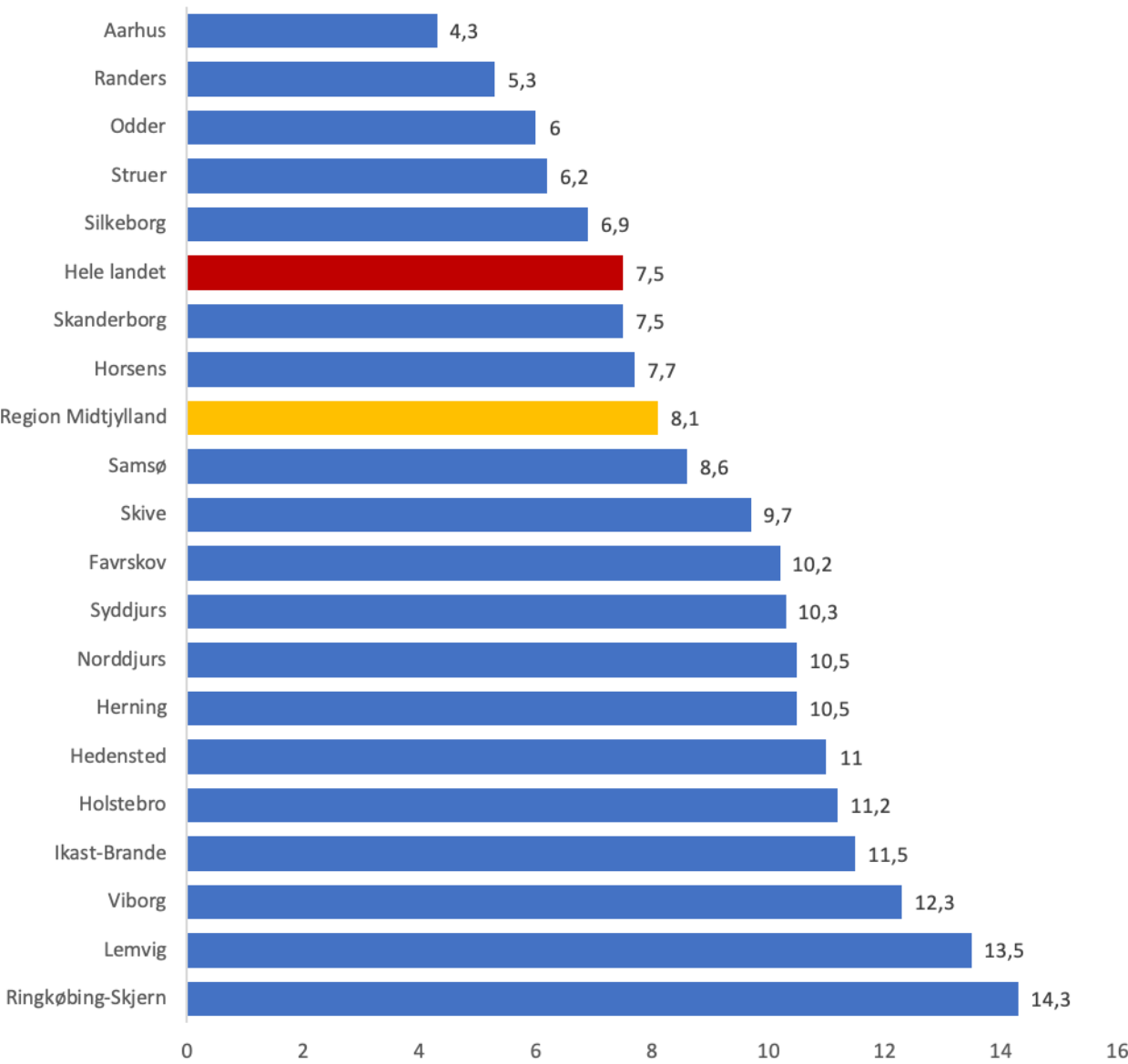

Kilde: Danmarks Statistik ENEGEO. Beregninger foretaget af eStatistik.

En meget væsentlig årsag til det nedbragte energiforbrug i industrien er et generelt ønske om at nedbringe CO2-udledningen. Nedenstående Figur 3 viser, hvor meget CO2 der udledes fra regionens kommuner per indbygger.

Generelt i Danmark udledte hver dansker 7,5 ton CO2 i 2018, jf. Figur 3. I Region Midtjylland var udledningen lidt højere med 8,1 ton CO2. Figur 3 viser en sammenhæng mellem industri og CO2-udledning, hvor de industritunge kommuner, som eksempelvis Ringkøbing-Skjern og Lemvig, har den største udledning.

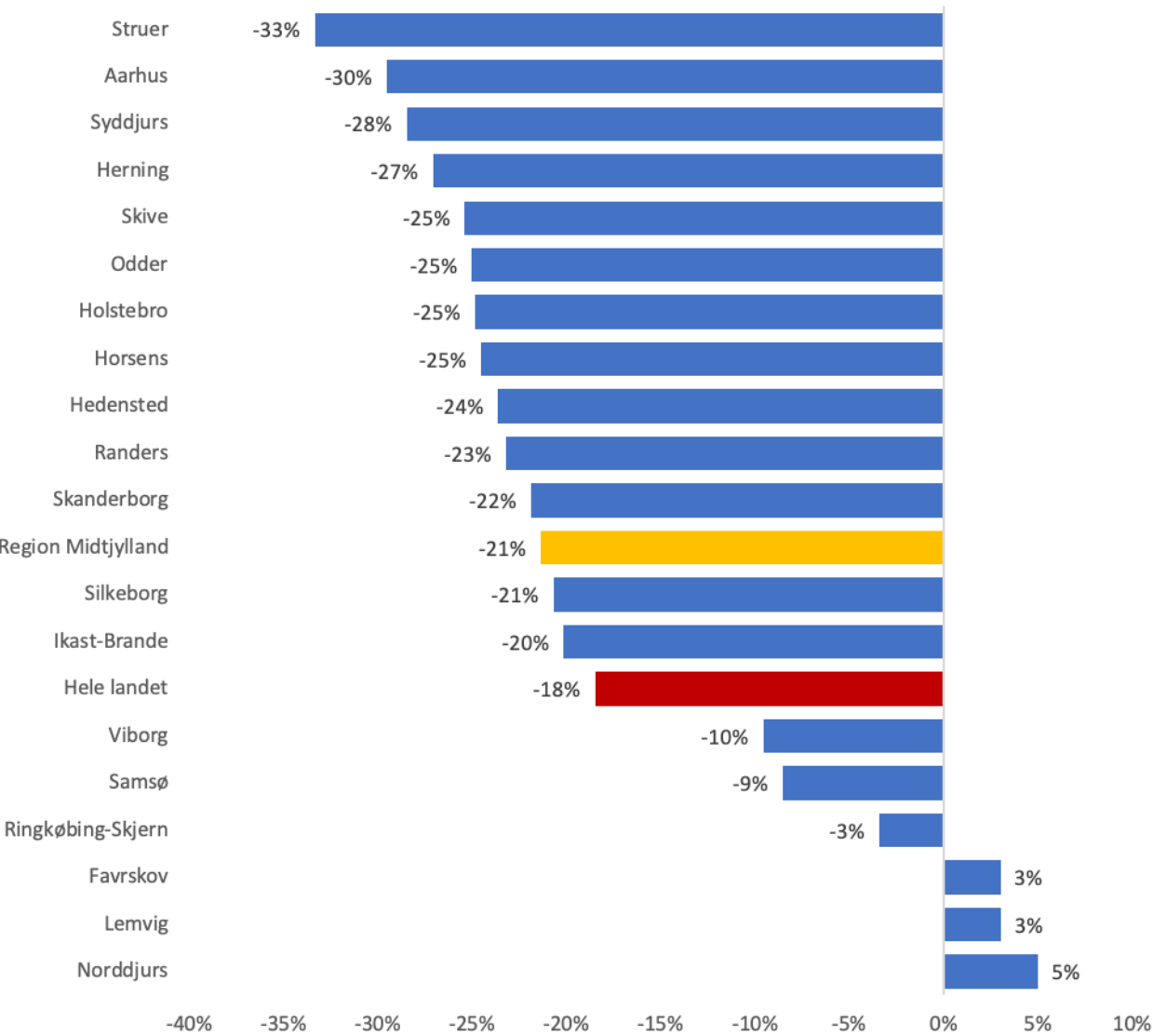
Figur 3. CO2-udledning per indbygger, ton, 2018

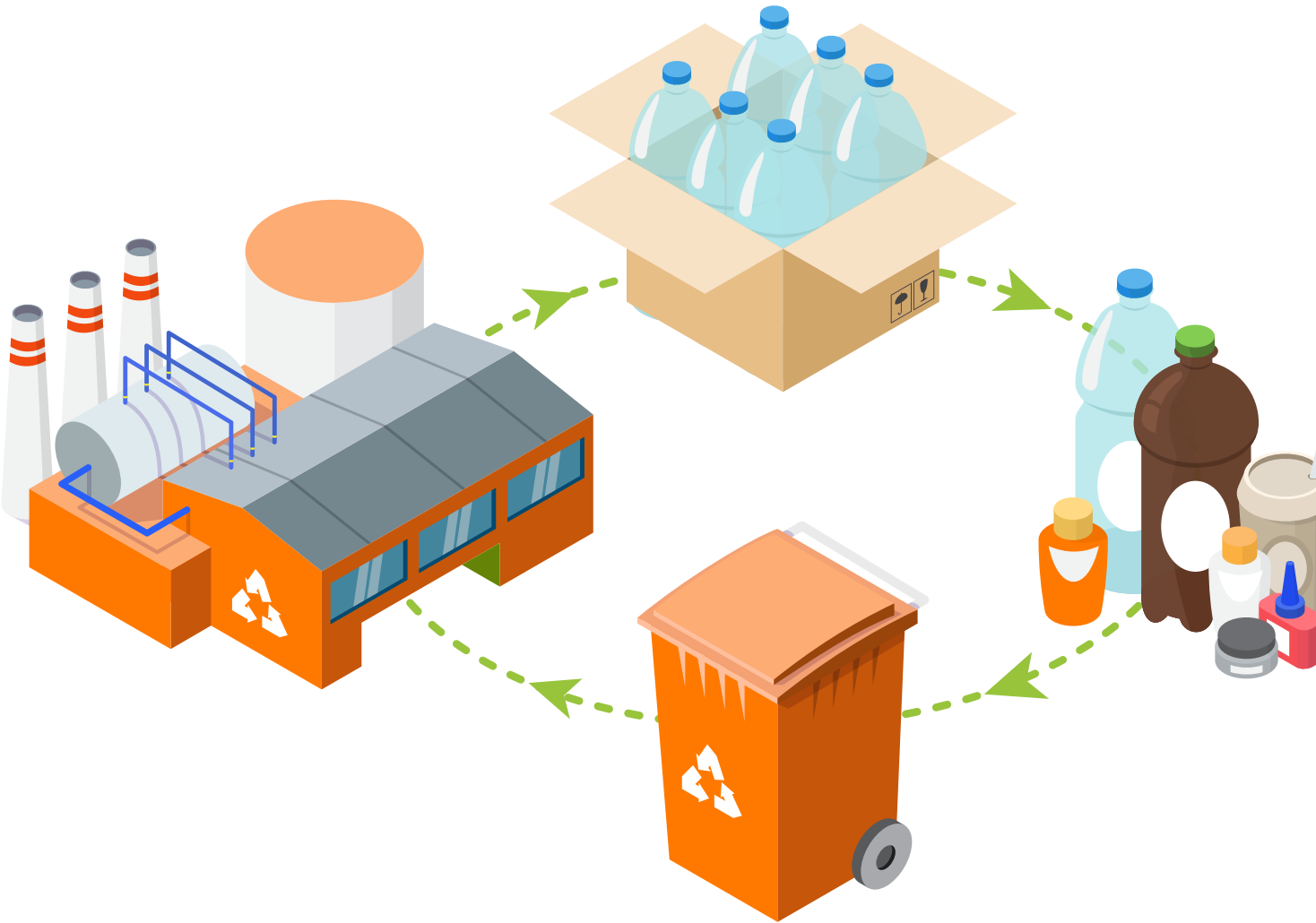
Kilde: Energi- og CO2-regnskabet i Energistyrelsen. Beregninger foretaget af eStatistik.

Ser vi på udviklingen i CO2-udledning, er der en tydelig reduktion i perioden 2012 til 2018, jf. Figur 4. CO2-udledningen er faldet med 18 procent på landsplan, mens den i regionen er blevet 21 procent mindre. Størst reduktion i udledningen af CO2 i perioden, findes i Struer, mens kun tre kommuner har haft en øget udledning. ■

Figur 4. Udvikling i CO2-udledning, relativ, 2012-2018

Kilde: Energi- og CO2-regnskabet i Energistyrelsen. Beregninger foretaget af eStatistik.

Erhvervsstruktur i Samsø Kommune 2021

Kapitel 3.

- Kommunens helt store erhvervsspecialisering finder vi i fødevare-sektoren, og så fylder turismen også godt.
- Antallet af reelle virksomheder i kommunen er tæt på samme niveau som før Finanskrisen
- Nettotilflytning af virksomheder til Samsø Kommune
- Der er vækst i omsætning på hjemmemarkedet og eksportmarkeder, og COVID-19 har ikke påvirket dette i kommunen
- Samsø Kommune fastholdt beskæftigelsen i COVID-19, og overlevelseshæderne vedblev at være høje

Beskæftigelsen i Samsø Kommune, alle beskæftigede personer i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet, er yderst stabil i perioden 2015 til 2019. I 2019 er der i Samsø Kommune 1.633 beskæftigede, hvilket er 18 flere end i 2015, jf. Figur 1. Dermed er den samlede beskæftigelse vokset med 1,1 procent i perioden. Den private sektor i Samsø Kommune beskæftiger 1.114 i 2019, hvilket er 49 flere end i 2015. Der har således været en vækst på 4,6 procent i den private sektor i perioden 2015 til 2019.

I 2019 er der i Samsø Kommune 1.633 beskæftigede, hvilket er 18 flere end i 2015

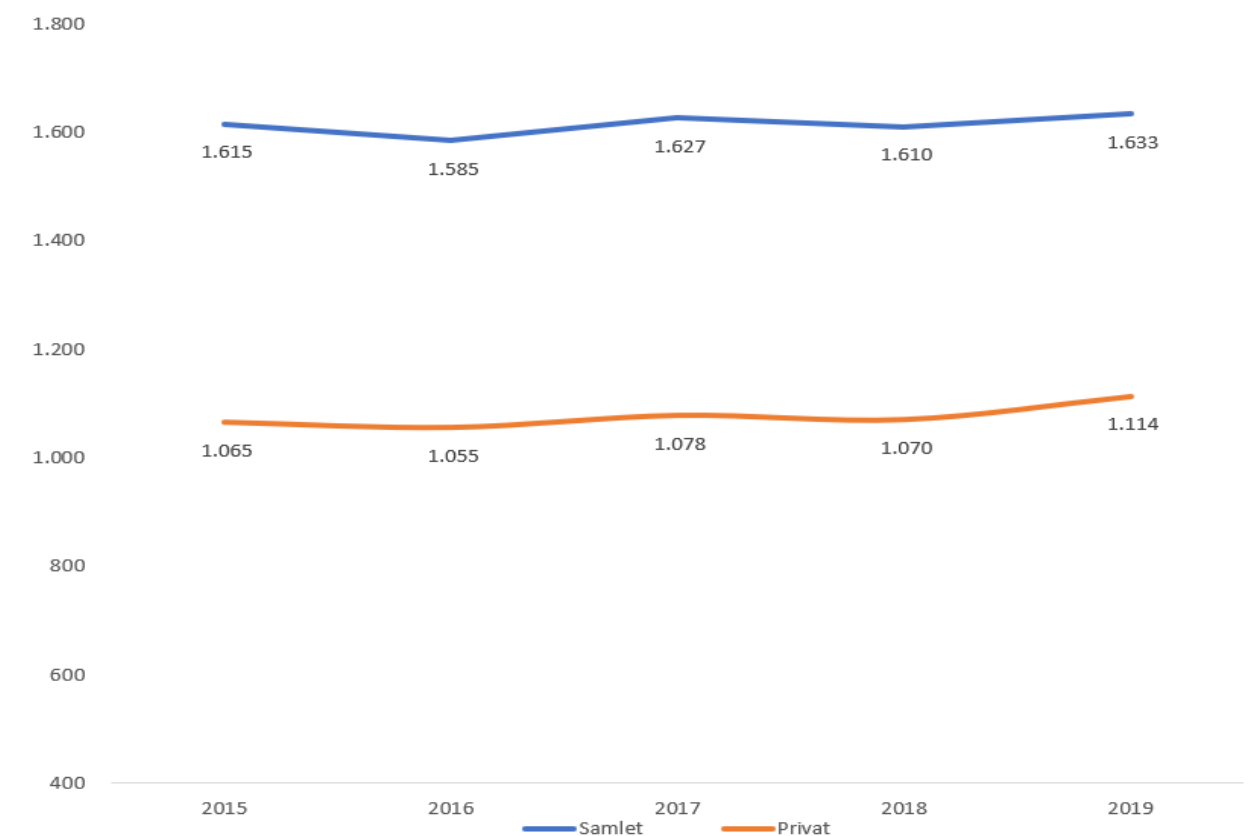

I et større perspektiv, kan det konstateres, at den samlede beskæftigelse i Samsø Kommune i 2019 er på et lidt lavere niveau end i 2008 før Finanskrisen

I et større perspektiv, kan det konstateres, at den samlede beskæftigelse i Samsø Kommune i 2019 er på et lidt lavere niveau end i 2008 før Finanskrisen. I 2019 er den samlede beskæftigelse i kommunen 5,7 procent under 2008-niveau, mens den private beskæftigelse i Samsø Kommune er 10,8 procent under 2008-niveau.

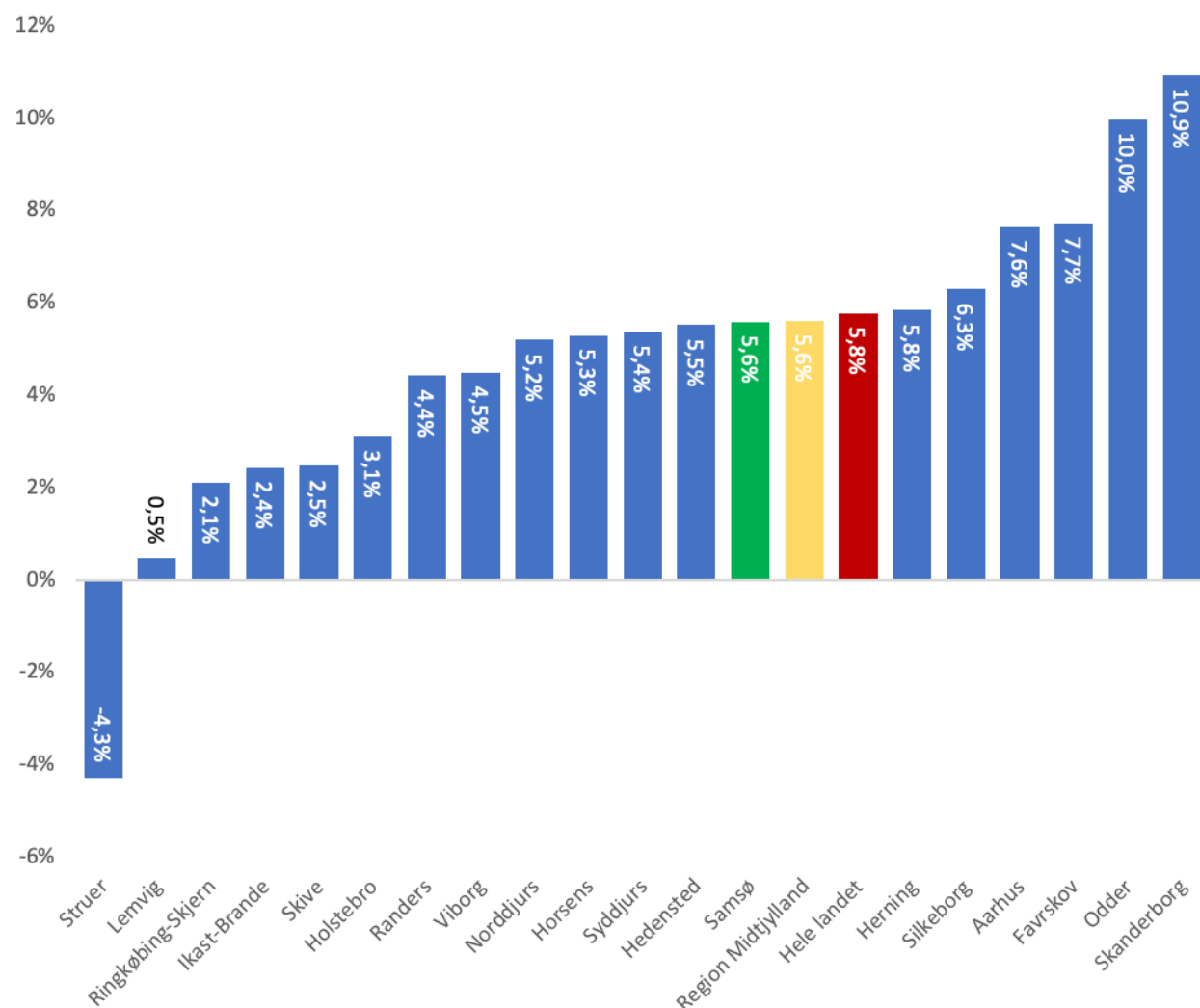
Sammenlignes kommunens beskæftigelsesudvikling med gennemsnittet i Region Midtjylland og hele landet, har både den samlede beskæftigelse i Samsø Kommune og den private beskæftigelse ikke fulgt udviklingen i regionen og på landsplan. I regionen er den samlede beskæftigelse to procent over 2008-niveau i 2019, og den private beskæftigelse er tre procent over. I hele landet er den samlede beskæftigelse tre procent over, mens den private sektor beskæftiger fem procent flere i 2019 end i 2008.

Figur 1. Beskæftigelse i Samsø Kommune, samlet og privat, november 2015-november 2019

Kilde: Danmarks Statistik RAS. Beregninger foretaget af eStatistik. Beskæftigelsen udtrykker alle beskæftigede personer i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet.

Figur 2. Relativ udvikling i beskæftigelse, private sektor, november 2016-november 2019

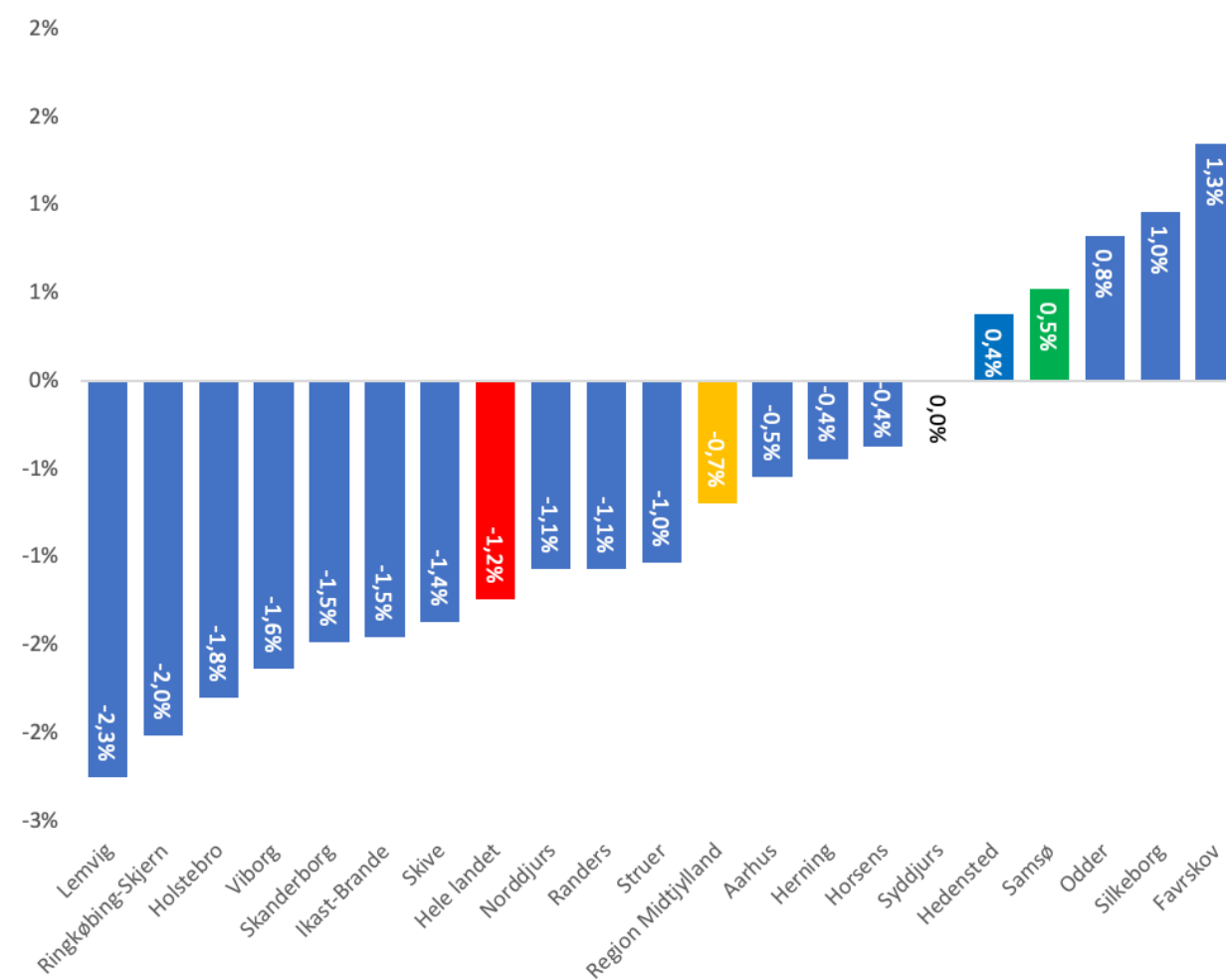

Kilde: Danmarks Statistik RAS. Beregninger foretaget af eStatistik. Beskæftigelsen udtrykker alle beskæftigede personer i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet.

Fokuseres alene på den private sektors beskæftigelsesudvikling i 2016 til 2019, er Samsø Kommune fuldt på højde med den generelle udvikling. Den private sektor i Samsø Kommune er vokset med 5,6 procent i perioden 2016 til 2019, hvilket er samme niveau som Region Midtjylland og hele landet, hvor der har været en beskæftigelsesvækst på henholdsvis 5,6 procent og 5,8 procent, jf. Figur 2.

Ovenstående tal er fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik, hvor såvel lønmodtagere som selvstændige er opgjort efter deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet. Bruges i stedet lønmodtagerstatistikken, hvor alle job er opgjort, er det muligt at undersøge beskæftigelsesudviklingen fra 2019 til 2020. Her ser det overordnede billede markant anderledes ud, jf. nedenstående Figur 3.

Figur 3. Relativ udvikling i antal lønmodtagerjob i den private sektor 2019-2020

Kilde: Danmarks Statistik. Specialkørsler Lønmodtagerstatistikken LBESK. Målene er opgjort som et gennemsnit af beskæftigelsen på kvartaler. Beskæftigelsen i LBESK udtrykker alle lønmodtagerjob på arbejdssteder, dvs. at selvstændige ikke indgår samt at én person kan besidde flere job i modsætning til RAS, der opgør antal beskæftigede i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet

Lønmodtagerstatistikken i Figur 3 viser, at antallet af job i hele landet er gået 1,2 procent tilbage fra 2019 til 2020. I Region Midtjylland var tilbagegangen 0,7 procent, mens der i Samsø Kommune er 0,5 procent flere job i den private sektor i 2020 sammenlignet med 2019. Der er tale om en nominel vækst på fem job.

Erhvervslivet har gennem det seneste år stået overfor udfordringer som følge af COVID-19-pandemien, der har medført nedlukninger og hjemsendelser samt markant ændrede markedsvilkår for store dele af erhvervslivet. COVID-19 har også afstedkommet adfærdsmæssige ændringer hos forbrugere, som har efterspurgt nye løsninger på gamle udfordringer.

Det er derfor ikke overraskende, at der har været forskydninger i beskæftigelsen i landets kommuner. Fra at der blot var én kommune i regionen i Figur 2, som havde negativ beskæftigelsesvækst i perioden 2016 til 2019, har der det seneste år kun været beskæftigelsesfremgang i fem af regionens 19 kommuner. Samsø Kommune er blandt de fem kommuner, der har oplevet en fremgang.

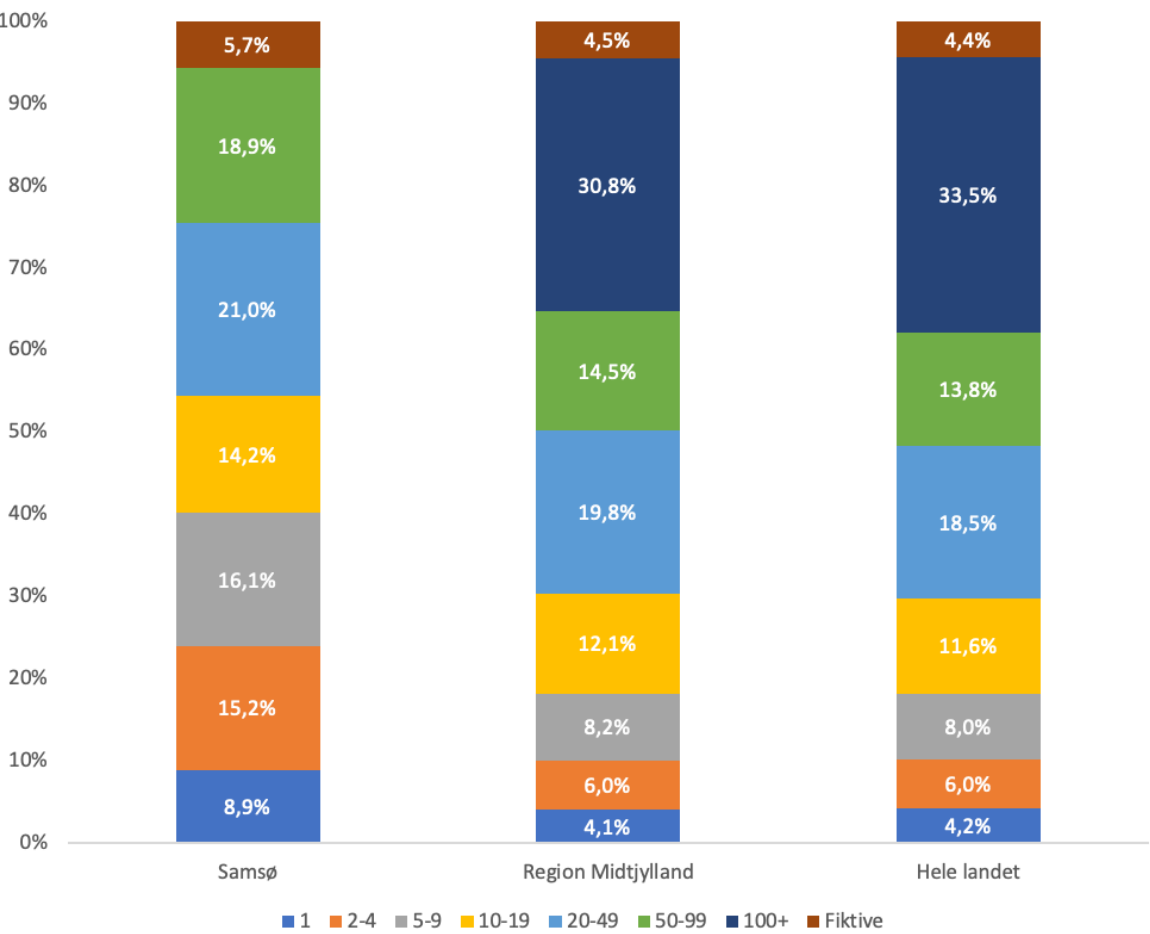
Beskæftigelsens fordeling på arbejdsstedsstørrelser

Samsø Kommune adskiller sig fra gennemsnittet i Region Midtjylland og landet, når beskæftigelsen fordelt på arbejdsstedsstørrelse sammenlignes.

I regionen finder man 30,8 procent af beskæftigelsen på arbejdssteder med 100 eller flere ansatte. I hele landet er andelen 33,8 procent. Samsø Kommune har ingen arbejdssteder med 100 eller flere ansatte, så den relative fordeling af beskæftigelsen på arbejdsstedsstørrelser tager sig markant anderledes ud i Samsø Kommune i nedenstående Figur 4.

Samsø Kommune har til gengæld en højere andel af beskæftigede på arbejdssteder med 50-99 ansatte. Her er 18,9 procent af Samsø Kommunes beskæftigelse mod 14,5 procent i regionen og 13,8 procent i hele landet. På alle de øvrige arbejdsstedsstørrelser i intervallet én til 49 ansatte har Samsø Kommune ligeledes en større andel af beskæftigelsen end regionen og hele landet i gennemsnit.

Figur 4. Job fordelt relativt på arbejdsstedsstørrelse og område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik. Erhvervsbeskæftigelsen ERHV. ERHV indeholder såvel lønmodtagere som selvstændige og alle job en beskæftiget måtte have.

Det er dog særligt på arbejdssteder med to til fire ansatte og fem til ni ansatte, at beskæftigelsesandelen i Samsø Kommune er markant større end i regionen og på landsplan. I 2019 er 15,2 procent af beskæftigelsen i Samsø Kommune at finde på arbejdssteder med to til fire ansatte. I regionen og hele landet finder man 6,0 procent. Kigger vi på arbejdssteder med fem til ni ansatte, så er 8,2 procent af beskæftigelsen i regionen at finde her mod 8,0 procent af hele landets beskæftigelse. I Samsø Kommune findes 16,1 procent af beskæftigelsen på denne arbejdsstedsstørrelse.

Kigger vi beskæftigelsesudviklingen på arbejdsstedsstørrelser i perioden 2016 til 2019, er de mellemstore og store virksomheder med 50 eller flere ansatte gået tilbage i Samsø Kommune. Her er der 9,4 procent færre beskæftigede i 2019 end i 2016. I Region Midtjylland er denne beskæftigelsen inden for denne arbejdsstedsstørrelse vokset 6,4 procent, og væksten er 5,0 procent på landsplan, jf. Tabel 1.

Mikrovirksomheder med én til ni ansatte har haft en mindre beskæftigelsesvækst i Samsø Kommune, som er på niveau med gennemsnittet. I 2019 er der her 1,1 procent flere beskæftigede i Samsø Kommune, hvilket er det samme som i hele landet, mens regionens andel er vokset med 0,4 procent.

Kigger vi på de små arbejdssteder med 10-49 ansatte, følger Samsø Kommune ligeledes hele landet. I både Samsø Kommune og hele landet opleves en vækst på 4,5 procent mod 5,5 procent i regionen.

Tabel 1. Udvikling i antal job opgjort efter arbejdsstedsstørrelse og område 2016-2019

	Mikro	Små	Mellemstore og store	Fiktive	Alle
Samsø Kommune	1,1%	4,5%	-9,4%	18,0%	0,9%
Region Midtjylland	0,4%	5,5%	6,4%	-0,9%	4,6%
Hele landet	1,1%	4,5%	5,0%	3,3%	4,1%

Kilde: Danmarks Statistik. Erhvervsbeskæftigelsen ERHV. Mikrovirksomheder består af virksomheder med 1-9 ansatte, små virksomheder består af 10-49 ansatte, mens mellemstore og store virksomheder består af 50 eller flere ansatte.

Samlet set er jobvæksten i Samsø Kommune i perioden 2016 til 2019 på 0,9 procent, hvilket er lavere end gennemsnittet i Region Midtjylland og hele Danmark.

Endelig er der de fiktive arbejdssteder¹. Her har der været en markant beskæftigelsesvækst i Samsø Kommune på 18,0 procent. Beskæftigelsen på fiktive arbejdssteder i regionen er gået en anelse tilbage, mens der på landsplan har været en vækst på 3,3 procent. ■

Kigger vi på de små arbejdssteder med 10-49 ansatte, følger Samsø Kommune ligeledes hele landet. I både Samsø Kommune og hele landet opleves en vækst på 4,5 procent mod 5,5 procent i regionen.

¹ Danmarks Statistik beskriver fiktive enheder således: En fiktiv enhed er en enhed, hvor personer uden et fysisk arbejdssted placeres. Dette gælder fx inden for rengøringsvirksomhed, forsikringsvirksomhed og social- og sundhedsvæsen. Ansættelsesforholdene bliver i disse tilfælde henført til fiktive arbejdssteder. Disse fiktive arbejdssteder indgår dog ikke i opgørelserne over antal arbejdssteder.

Knap hver tredje beskæftigede i Samsø Kommune arbejder i fødevarerektoren

Dette afsnit fokuserer igen på den private beskæftigelse i Samsø Kommune. Det er selvfølgelig interessant at kigge på, hvilke brancher de beskæftigede arbejder i, og her er det nærliggende at dele beskæftigelsen op i ressourceområder.

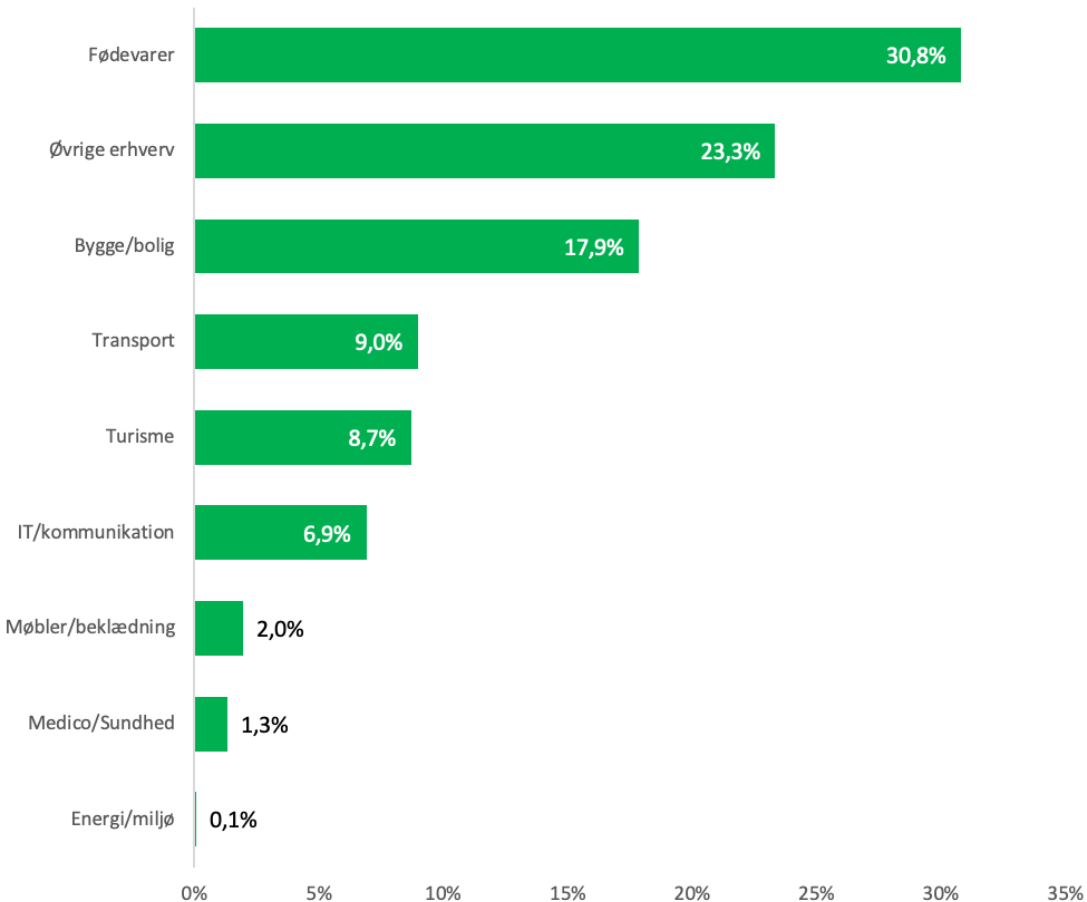
Ressourceområder er også kendt som kompetenceklynger eller styrkepositioner, da de netop er opstået efter en analyse af, hvor dansk erhvervsliv havde nogle udprægede styrkepositioner i eksportøjemed. Fordelen ved at bruge denne opdeling i stedet for de traditionelle brancher er, at hele værdikæden er samlet – fra primære erhverv over fremstillingserhverv til støtteerhverv og endelig serviceerhverv. Det betyder, at kigger man eksempelvis på ressourceområdet 'Fødevarer' er alle led fra hav og jord til bord samt den afledte beskæftigelse medregnet.

I Samsø Kommune er det største ressourceområde 'Fødevarer', hvor 30,8 procent af den private sektor er beskæftiget

'Øvrige erhverv' tegner sig for hele 23,3 procent. 'Øvrige erhverv' er en gruppering af 236 overvejende hjemmemarkedsorienterede brancher, som ikke umiddelbart passer ind i styrkepositionerne, og derfor er det ikke en styrkeposition i sig selv. Hvordan beskæftigelsen i 'Øvrige erhverv' nøjagtigt er fordelt, fremgår af Tabel 3 længere nede.

'Bygge/bolig' står for 17,9 procent af beskæftigelsen i Samsø Kommune, mens 'Transport' udgør 9,0 procent. Turisme er særligt i sommermåneder en vigtig del af Samsø Kommunes erhvervsliv, og her er 8,7 procent af den private sektor beskæftiget. Kommunens mindste ressourceområde er 'Energi/miljø', hvor 0,1 procent af beskæftigelsen er placeret ifølge Figur 5.

Figur 5. Privat beskæftigelse fordelt på ressourceområder, Samsø Kommune, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Den private beskæftigelse i Samsø Kommune er som nævnt vokset med 5,6 procent i perioden 2016 til 2019. Det er samme niveau som i regionen og på landsplan, hvor der er en vækst på henholdsvis 5,6 procent og 5,8 procent.

Kigger vi på, hvordan væksten fordeler sig på ressourceområder, ses det, at alle ressourceområder på landsplan på nær 'Beklædning' har oplevet vækst, jf. Figur 6. I Samsø Kommune ser det lidt anderledes ud, da 'Beklædning' er det ressourceområde, der har haft størst vækst i perioden 2016 til 2019. Hele 120 procent er beskæftigelsen vokset med, mens den på landsplan faldt med 3,2 procent.

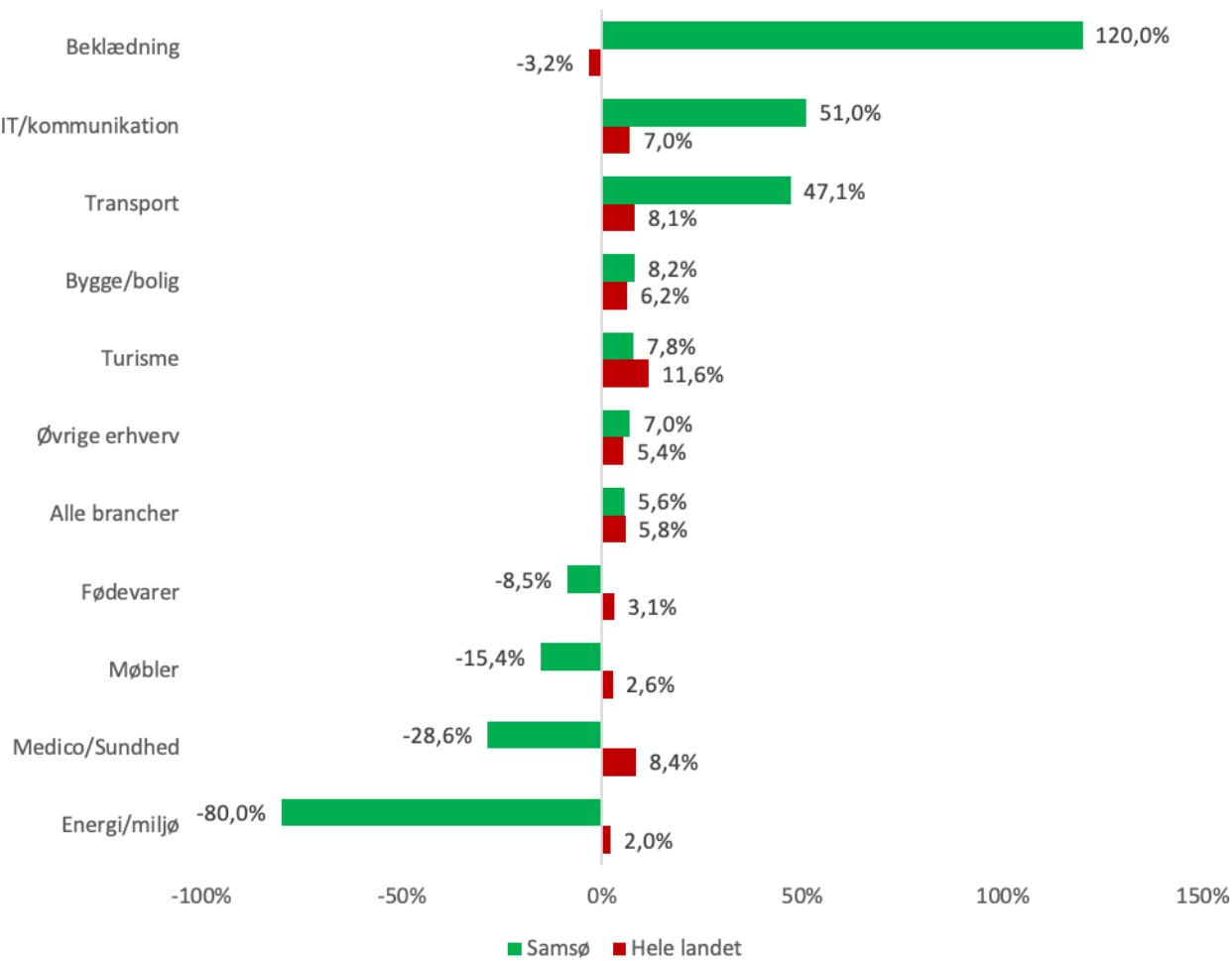
'IT/kommunikation' er desuden vokset betragteligt i Samsø Kommune. Her var væksten 51,0 pro-cent mod 7,0 procent på landsplan. En tilsvarende udvikling ses i 'Transport'.

'Energi/miljø' er derimod gået 80,0 procent tilbage. På landsplan voksede den med 2,0 procent. Her er det selvfølgelig vigtigt at erindre, at 'Energi/miljø' var Kommunens mindste ressourceområde med 0,1 procent af beskæftigelsen. Det store fald i beskæftigelsen skyldes, at Samsø i absolutte tal er gået fra fem til én beskæftiget inden for dette ressourceområde.

De store udsving i Samsø Kommunes beskæftigelse skal ses i forhold til beskæftigelsens størrelse i absolutte tal. Blot flere eller færre beskæftigede kan skabe markante udsving.

'Beklædning' er det ressourceområde, der har haft størst vækst i perioden 2016 til 2019. Hele 120 procent er beskæftigelsen vokset med, mens den på landsplan faldt med 3,2 procent

Figur 6. Beskæftigelsesudvikling fordelt på ressourceområder, Samsø Kommune og hele landet, 2016-2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Tabel 2 tager viser, hvordan beskæftigelsen i de enkelte styrkepositioner fordeler sig i forhold til styrkepositionens samlede værdikæde. Tabellen fremhæver desuden positioner, hvor Samsø Kommune har en erhvervsspecialisering, hvilket her vil sige, at der er relativt flere beskæftigede end generelt på landsplan. Det viser farvemarkeringerne.

Som det fremgår af tabel 2, har erhvervslivet i Samsø Kommune en hel del specialiseringer. Man kan se, at der inden for de primære erhverv er relativt flere beskæftigede i Samsø Kommune end på landsplan. I alt er der 184 beskæftigede inden for de primære erhverv, alle på nær to af de beskæftigede er inden for 'Fødevarer'. Beskæftigelsen i 'Fødevarer' svarer til at der for hver 100 på landsplan er 605 beskæftigede i Samsø Kommune. 'Fødevarer' er som tidligere nævnt Samsø Kommunes største ressourceområde med over 30 procent af beskæftigelsen, og mere end halvdelen af disse arbejder altså i de primære erhverv. Samlet set giver det en specialisering i de primære, svarende til, at der er 528 beskæftigede i Samsø Kommune for hver 100 på landsplan. De primære erhverv udgør 16,5 procent af den private sektor i Samsø Kommune.

Specialiseringen i 'Fødevarer' betyder, at der er 236 beskæftigede i Samsø Kommune for hver 100 på landsplan, mens der i 'Turisme' relativt til landsplan er 178 beskæftigede for hver 100 på landsplan

Tabel 2. Detaljeret erhvervsstruktur, Samsø kommune, fordelt på ressourceområder, 2019

Ressourceområde	Primære erhverv	Fremstillingserhverv	Støtteerhverv	Serviceerhverv	I alt
Fødevarer	182	43		118	343
Møbler		5		6	11
Beklædning		1		10	11
Turisme				97	97
Bygge/bolig	2	1		196	199
IT/kommunikation				77	77
Transport		1		99	100
Energi/miljø				1	1
Medico/Sundhed				15	15
Øvrige erhverv		8		252	260
Alle ressourceområder	184	59		871	1.114

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Erhvervsspecialisering:

Lidt specialiseret, dvs. op til 1,5 gange landsgennemsnit
Specialiseret, dvs. fra 1,5 til 3 gange landsgennemsnit
Meget specialiseret, dvs. mindst 3 gange landsgennemsnit

Der var 59 beskæftigede i fremstillingserhvervene, svarende til 5,3 procent af beskæftigelsen. Her tegner 'Fødevarer' sig igen for de fleste, og igen er det relativt flere end på landsplan, hvilket ses af den lysegrønne markering i tabellen.

Der er ingen beskæftigede i støtteerhvervene i Samsø Kommune. Serviceerhvervene derimod tegner sig for 78,2 procent af beskæftigelsen, og her finder man en række specialiseringer. 'Fødevarer' og 'Turisme' er mest specialiserede, mens 'Bygge/bolig' og 'Transport' har meget små specialiseringer.

Kigger vi på det andet led i tabellen, er der specialiseringer i 'Fødevarer' og 'Turisme'. Specialiseringen i 'Fødevarer' betyder, at der er 236 beskæftigede i Samsø Kommune for hver 100 på landsplan, mens der i 'Turisme' relativt til landsplan er 178 beskæftigede for hver 100 på landsplan.

Tabel 3 viser branchefordelingen inden for 'Øvrige erhverv'. I alt var 260 beskæftigede inden for 'Øvrige erhverv'. Der er flest beskæftigede inden for branchen 'Undervisning og socialvæsen mv.', hvor der var 80 beskæftigede, svarende til 31 procent af beskæftigelsen i 'Øvrige erhverv'. Det er nok til en erhvervs-specialisering, da denne beskæftigelse svarer til, at der 187 beskæftigede i Samsø Kommune for hver 100 på landsplan.

'Handel' er den næststørste branche. Her var der 51 beskæftigede, svarende til 20 procent af 'Øvrige erhverv'. Det er vigtigt at pointere, at der her er tale om den handel, som ikke passer ind under et af de øvrige ressourceområder.

Tabel 3. Beskæftigelsen i 'Øvrige erhverv', fordelt på brancher, 2019

Branche	Beskæftigede
Industri	8
Handel	51
Internethandel	3
Finansiering og forsikring	9
Vidensservice mv.	35
Operationel service	30
Undervisning og socialvæsen mv.	80
Kultur, fritid og andre serviceydelser mv.	44
I alt	260

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Erhvervsspecialisering:

Lidt specialiseret, dvs. op til 1,5 gange landsgennemsnit
Specialiseret, dvs. fra 1,5 til 3 gange landsgennemsnit
Meget specialiseret, dvs. mindst 3 gange landsgennemsnit

Af tabellen ses også branchen 'Internethandel', som består af ni underbrancher, der traditionelt har hørt under ressourceområdet 'Beklædning', men som i denne rapport er trukket fra 'Beklædning', og fremstilles særskilt i Tabel 3. Det er der flere gode grunde til. Dels fylder internethandel mere og mere, og særligt under COVID-19-pandemien har denne form for handel oplevet vækst. For det andet består internet-handlen af meget mere end tøj og beklædningsgenstande. I Samsø Kommune var der tre beskæftigede inden for 'Internethandel' i 2019. ■

Iværksætteri i Samsø Kommune

Nye virksomheder, der kan bidrage med økonomisk vækst og øget beskæftigelse, er vigtige for det lokale erhvervslivs fortsatte udvikling.

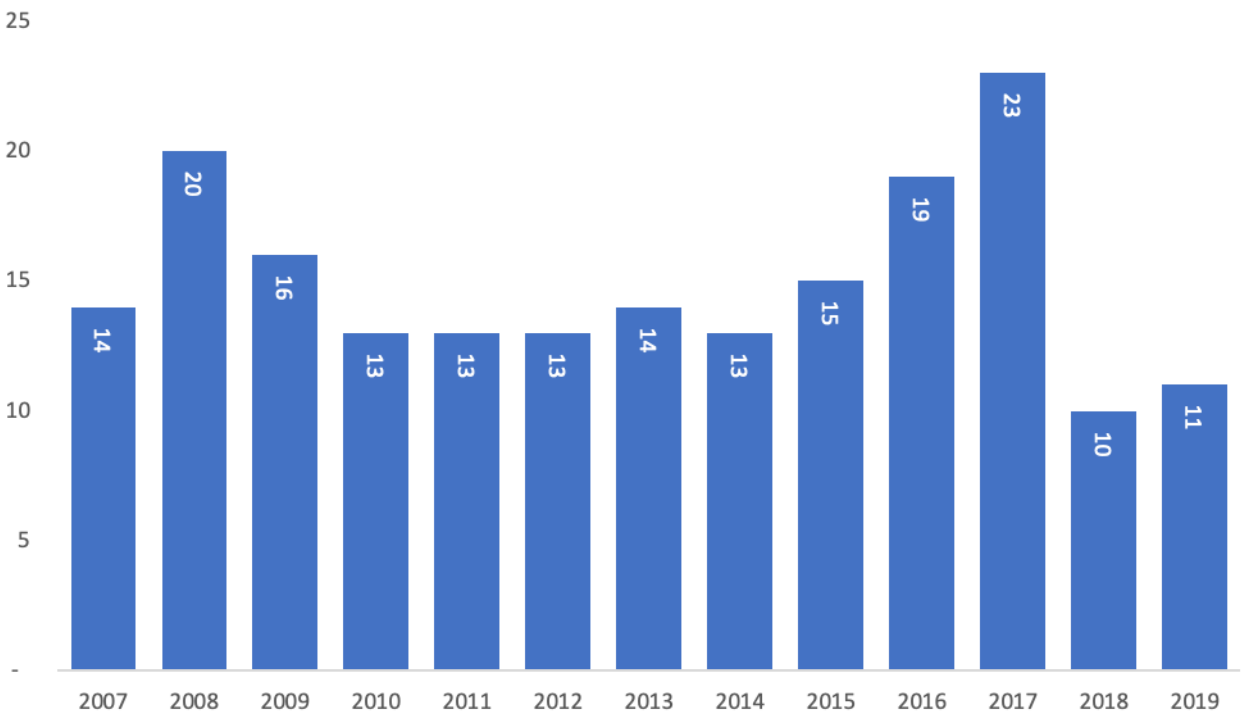
Der er dog til tider stor forskel på, hvordan iværksætteraktivitet opgøres, hvilket kan være medvirkende til et lejlighedsvis divergerende billede af iværksætteriet. I nærværende opgøres iværksætteraktiviteten med udgangspunkt i nye reelle virksomheder.

En virksomhed skal kunne præstere, hvad der svarer til et halvt årsværk i etableringsåret eller året efter for at blive betragtet som en reel virksomhed. På dette grundlag frasorteres de mindste hobbyvirksomheder automatisk. Genstartere er ligeledes frasorteret. Baseret på denne afgrænsning, var der 11 nye reelle virksomheder i Samsø Kommune i 2019, jf. Figur 7.

11 nye reelle virksomheder i Samsø Kommune i 2019

Figur 7. Nye reelle virksomheder i Samsø kommune, 2007-2019

Kilde: Danmarks Statistiks iværksætterdatabase.

*En reel virksomhed er ifølge Danmarks Statistik en virksomhed der i etableringsåret eller året efter kan præstere hvad der svarer til et halvt årsværk.

Det er værd at bemærke, at iværksætteraktiviteten i Samsø Kommune, ligger på et nogenlunde stabilt niveau siden 2007 med i gennemsnit 15 nye reelle virksomheder om året. Der er dog nogle ret markante udsving fra år til år, og de seneste to år har været de dårligste iværksætterår i perioden.

Med ovenstående in mente er det aktuelt at se på etableringsraten i Samsø Kommune. Etableringsraten er et mål for fornyelsen af kommunens virksomhedsbestand. Den viser for et givent år, hvor stor en del af samlede virksomhedsbestand, der er etableret i det givne år med udgangspunkt i reelle virksomheder. Figur 8 viser etableringsraterne for kommunerne i Region Midtjylland.

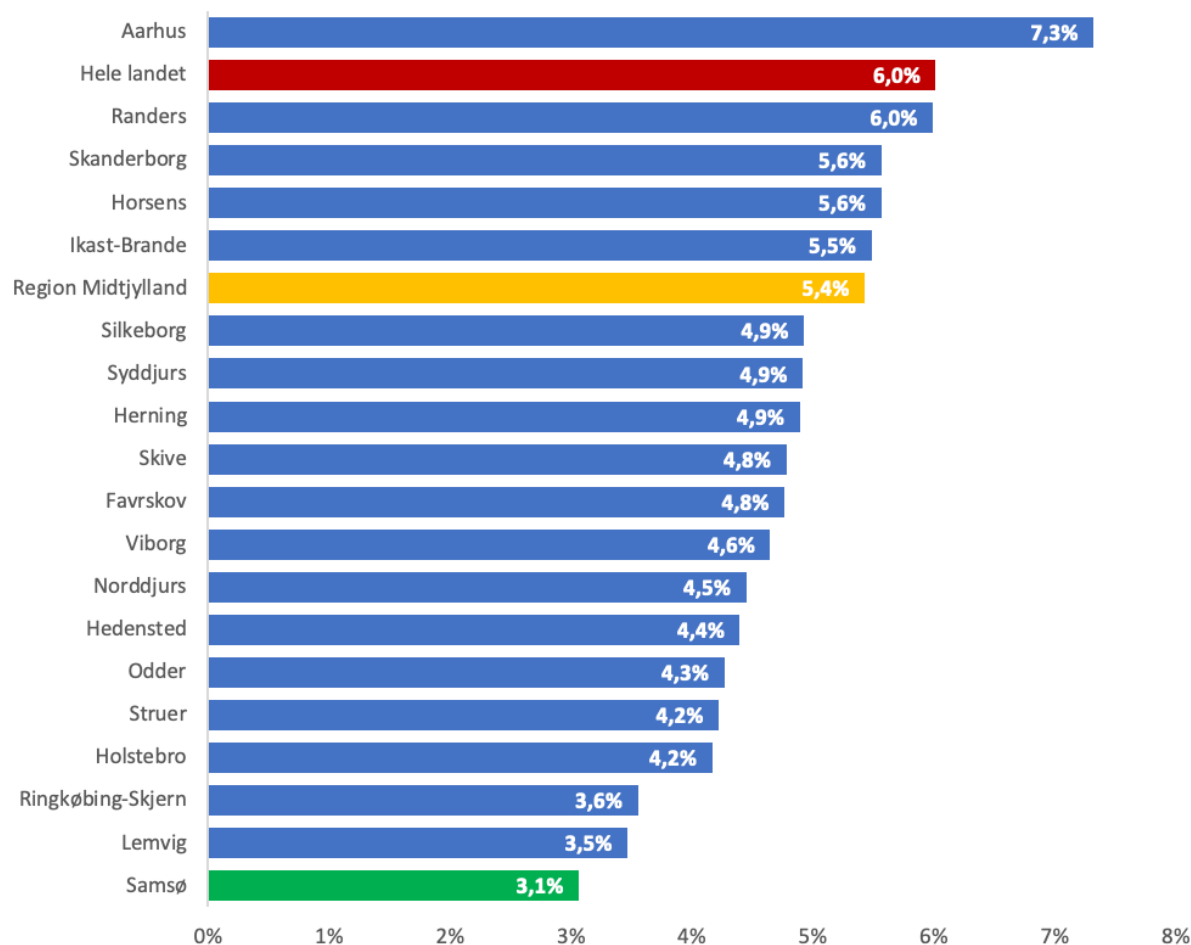
Etableringsraten i Samsø Kommune var 3,1 procent i 2019

Etableringsraten i Samsø Kommune var 3,1 procent i 2019, og dermed ligger Samsø Kommune under gennemsnittet i regionen, hvor etableringsraten var 5,4 procent. Kigger vi på hele landet, var den 6,0 procent. Relativt til regionens 18 øvrige kommuner har Samsø Kommune den laveste etableringsrate.

I Region Midtjylland er det kun Aarhus Kommune, som ligger over gennemsnittet for landet. Randers Kommune er på niveau med landsgennemsnittet, mens den resterende del af regionens kommuner befinder sig i et bredt midterfelt fra 5,6 procent i Skanderborg og Horsens Kommuner til 4,2 procent i Holstebro Kommune.

Samsø Kommunes lave etableringsrate på 3,1 procent, skal ses i lyset af den samlede virksomhedsbestands størrelse. Blot få flere- eller færre nye reelle virksomheder gør en enorm forskel for etableringsraten.

Figur 8. Etableringsrater efter område, 2019

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase og Generel Firmastatistik. Bearbejdet af eStatistik.

I 2020 var den treårige overlevelsesrate i Samsø Kommune 84,8 procent. Det er markant over gennemsnittet for regionen og på landsplan, som er henholdsvis 80,1 procent og 78,3 procent.

En ting er, hvor mange virksomheder der etableres. En anden ting er, hvor mange der overlever. Til at undersøge dette anvendes de tre- og femårige overlevelsesrater, som ses i Figur 9.

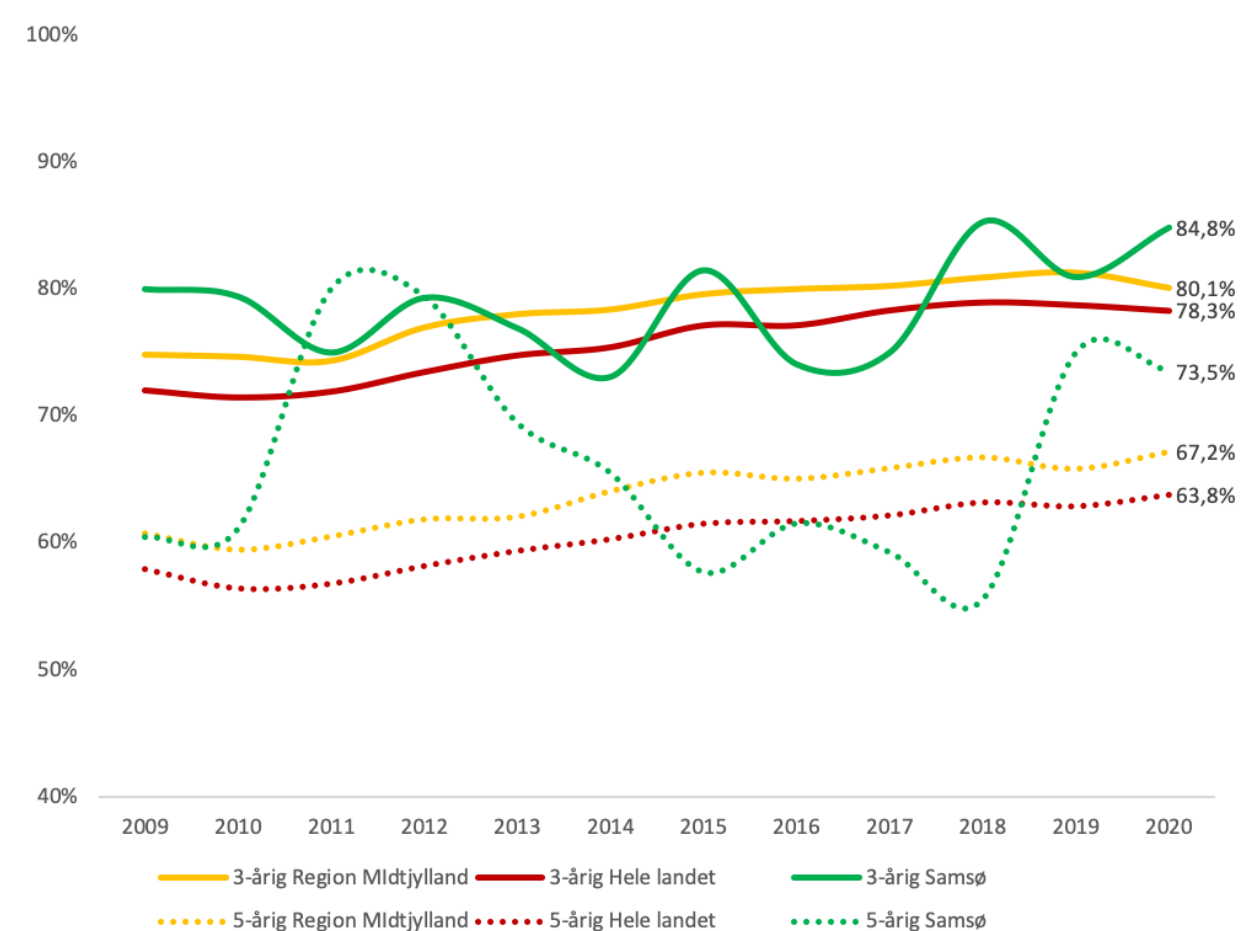
I 2020 var den treårige overlevelsesrate i Samsø Kommune 84,8 procent. Det er markant over gennemsnittet for regionen og på landsplan, som er henholdsvis 80,1 procent og 78,3 procent.

73,5 procent af iværksætterne i Samsø Kommune var i live efter fem år, mens det regionalt var 67,2 procent og 63,8 procent på landsplan. Her klarer Samsø Kommune sig altså også markant bedre end gennemsnittet.

Det skal dog siges, at kigger man tilbage i tiden, er der voldsomme udsving i Samsø Kommunes overlevelsesrater. Det hænger sammen med kommunens størrelse og beskedne antal iværksættere.

Der er udsving i såvel iværksætteraktivitet og overlevelsesrater i Samsø Kommune, og det kommer også til udtryk, når der ses på udviklingen i antal reelle virksomheder over tid. Denne udvikling ses i Figur 10.

Figur 9. Overlevelsesrater efter område, 2009-2020

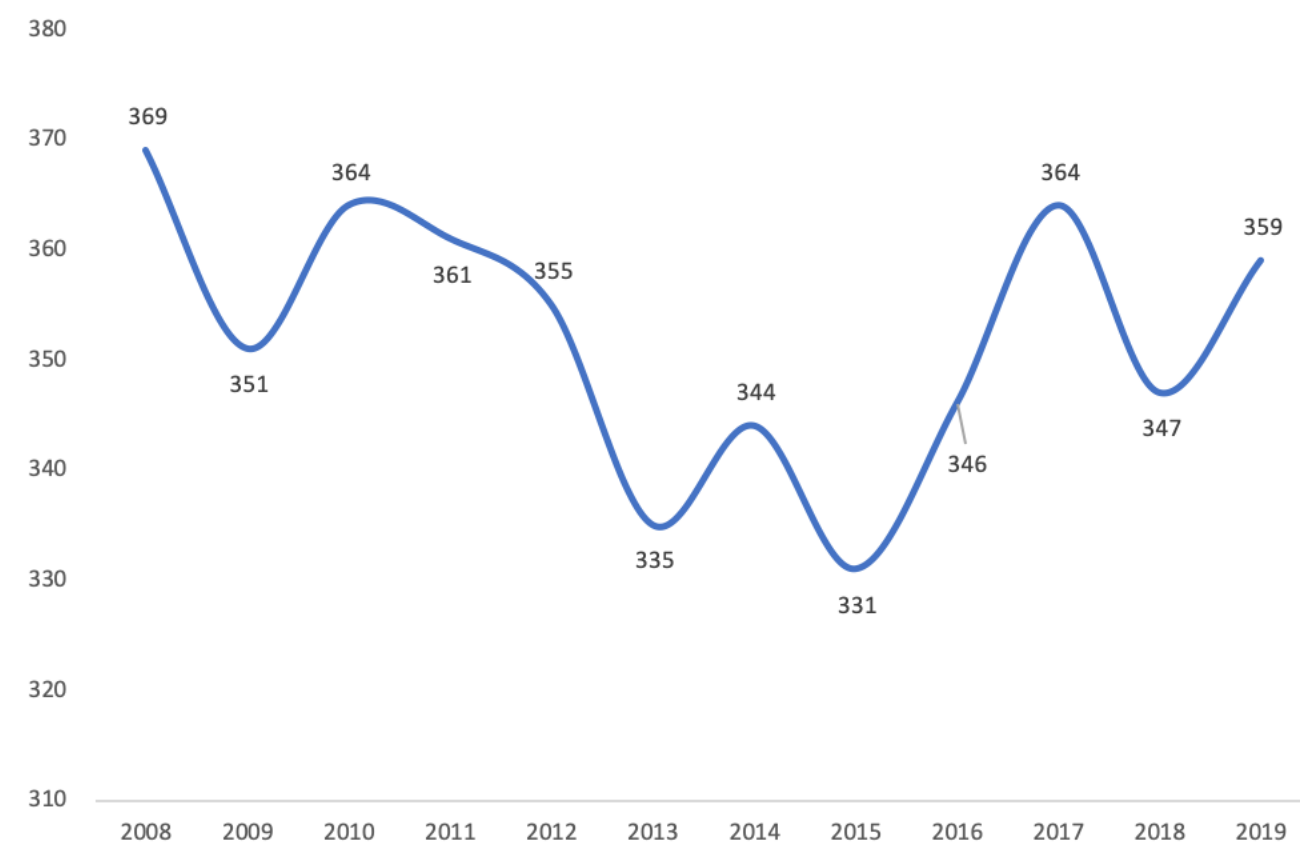
Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase samt diverse erhvervsregistre.

Med andre ord er der overskud på virksomhedsbalancen, hvilket kan sende et signal om, at Samsø Kommune har et attraktivt erhvervmiljø

Der er 359 reelle virksomheder i kommunen i 2019, hvilket blot er ti færre end i 2008. Dermed er virksomhedsbestanden kun 2,7 procent under førkriseniveau målt i antal. Der ses en del udsving i antallet af reelle virksomheder, men også en stigende tendens siden 2015 med undtagelse af et enkelt år.

En forklaring på udviklingen i virksomhedsbestanden findes i kommunens evne til at tiltrække virksomheder fra andre kommuner. Her viser Figur 11, at der i periode fra 2015 til 2020 er tale om en nettotilflytning af reelle virksomheder på 59. Med andre ord er der overskud på virksomhedsbalancen, hvilket kan sende et signal om, at Samsø Kommune har et attraktivt erhvervmiljø, og deraf i høj grad er i stand til at tiltrække virksomheder fra andre kommuner.

Figur 10. Udvikling i antal reelle virksomheder, Samsø Kommune, 2008-2019

Kilde: Generel Firmastatistik. Bearbejdet af eStatistik.

Jobvækst er som nævnt også en vigtig parameter. Derfor kigges der også på, hvor mange job iværksætterne skaber. For at belyse det, kigger vi på de seneste fem iværksætterårganges andel af den samlede private beskæftigelse i 2019, og denne andel fremgår af Figur 12.

I Danmark udgjorde de seneste fem iværksætterårgange i gennemsnit 6,3 procent af den private beskæftigelse i 2019. For Region Midtjylland var denne andel 5,6 procent. I Samsø Kommune ligger den i 2019 på 6,0 procent, hvilket placerer Samsø Kommune på samme niveau som i hele landet og Region Midtjylland.

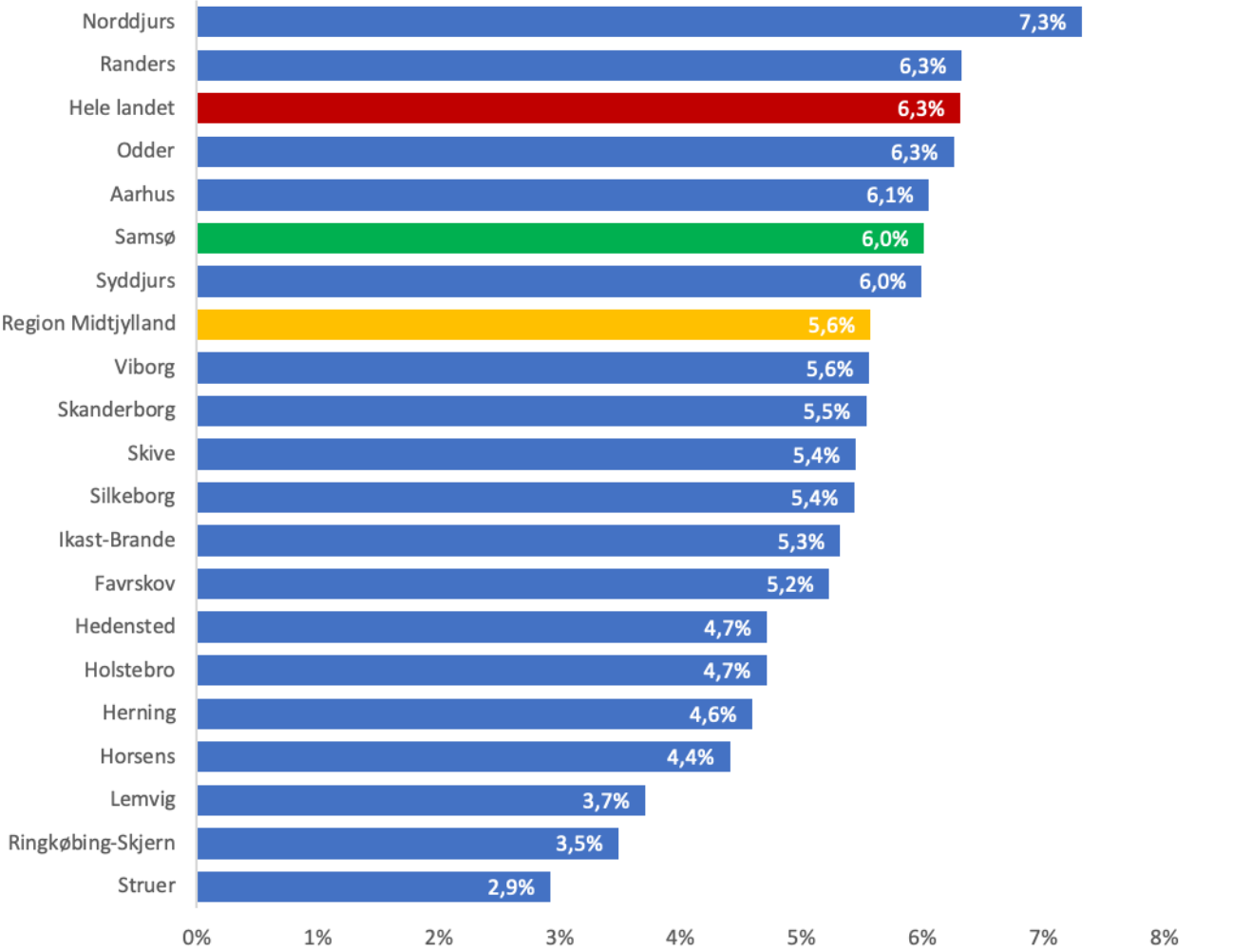
Figur 11. Til- og fraflytning af reelle virksomheder, Samsø Kommune, 2016-2020

Kilde: Udtræk fra CVR. Beregninger foretaget af eStatistik

Det er samtidig blandt de højeste andele i regionen. Norddjurs Kommune topper med 7,3 procent, mens iværksætterjobbene i Randers Kommune udgør 6,3 procent. Struer Kommune er med en andel på 2,9 procent sidst.

Figur 12. De seneste fem iværksætterårganges andel af den private beskæftigelse, fordelt på område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

De 6,0 procent, som iværksætterjobbene udgør, svarer til 67 job. Hvordan, de fordeler sig på brancher, ses af Tabel 4, der viser branchefordelingen af den private beskæftigelse og iværksætterjobbene i Samsø Kommune.

Tabel 4. Privat beskæftigelse og iværksætterjob (seneste fem årgange), fordelt på branche, 2019

Branche	Beskæftigede, privat sektor	Iværksætternes jobskabelse	Iværksætternes jobandel
Landbrug, skovbrug og fiskeri	204	6	2,9%
Industri	60	4	6,7%
Energi og Forsyning	2	1	50,0%
Bygge og anlæg	120	11	9,2%
Handel	212	5	2,4%
Transport	78	-	0,0%
Hoteller og restauranter	107	18	16,8%
Information og kommunikation	29	3	10,3%
Finansiering, forsikring og ejendomshandel	45	2	4,4%
Videnservice	47	9	19,1%
Operationel service	56	4	7,1%
Undervisning og sundhed mv.	95	1	1,1%
Kultur og fritid	31	2	6,5%
Andre serviceydelser mv.	28	1	3,6%
Alle brancher	1.114	67	6,0%
Andel af Region Midtjylland	0,2%	0,3%	

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Kigger vi på branchefordelingen af den private sektor i ovenstående tabel 4, hersker der ingen tvivl om, at de dominerende brancher i Samsø Kommune i 2019 er 'Handel' med 212 beskæftigede og 'Landbrug, skovbrug og fiskeri' med 204 beskæftigede ud af de 1.114 i den private sektor. Det svarer henholdsvis til andele af beskæftigelsen på 19,0 procent og 18,3 procent.

'Bygge og anlæg' og 'Hoteller og restauranter' fylder også godt i Samsø Kommunes private beskæftigelse, som det fremgår af tabellen.

Vender vi blikket mod, hvordan iværksætterjobbene fordeler sig, finder man dem i høj grad i 'Hoteller og restauranter'. Her er 18 ud af de i alt 67 iværksætterjob at finde, svarende til 26,7 procent af alle iværksætterjob. I 'Bygge og anlæg' var der 11 iværksætterjob, svarende til 16,4 procent, mens der var ni i 'Operationel service' svarende til 13,4 procent.

I alle tre brancher, er der tale om en overrepræsentation af iværksætterjob i forhold til branchens andel af den samlede private beskæftigelse.

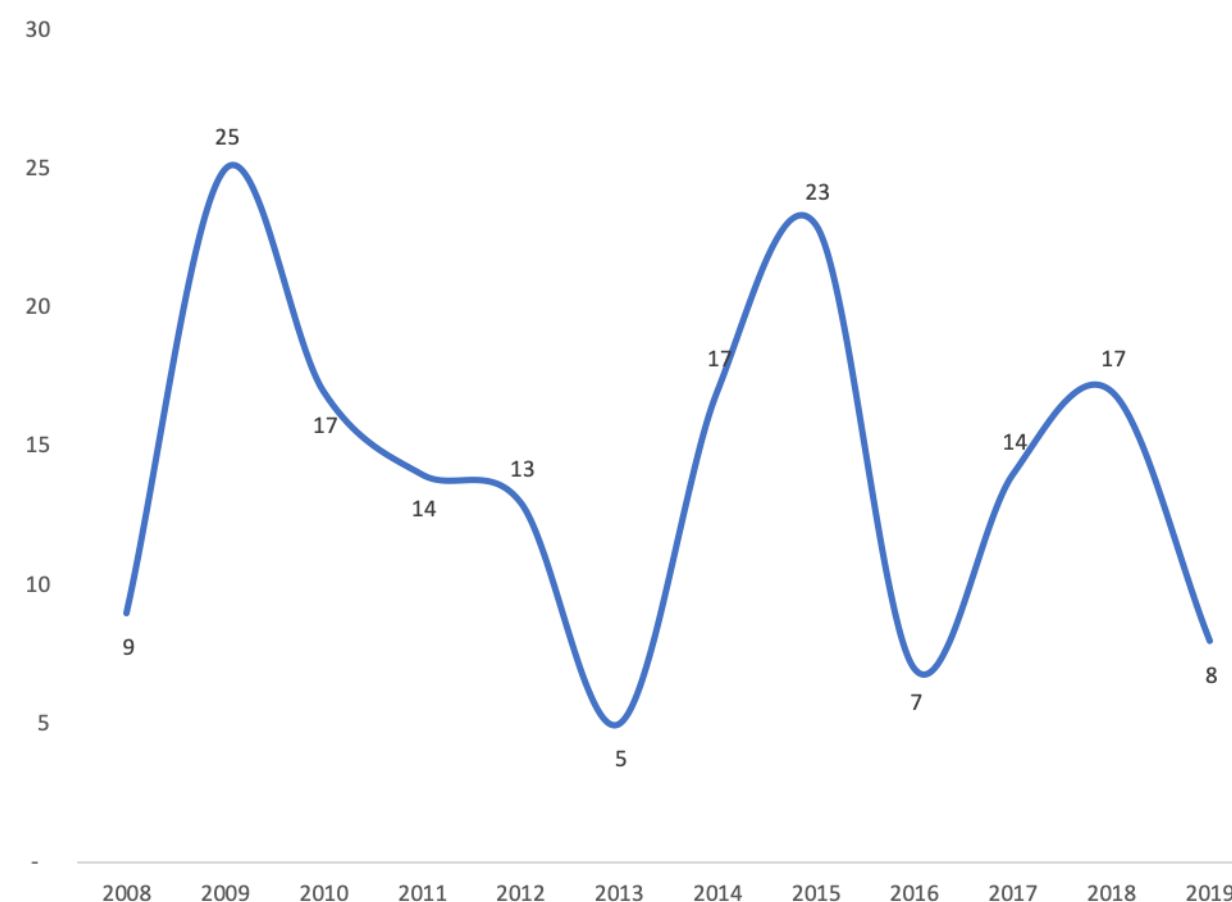
Ses der på hvor iværksætterjobbene udgør den største andel af branchens samlede beskæftigelse, er det i 'Energi og forsyning'. Her udgør iværksætterjobbene 50 procent af branchens samlede beskæftigelse. Det skal dog bemærkes, at der blot er to beskæftigede i branchen, hvoraf den ene altså er iværksætter. Derimod ses det, cirka hver femte beskæftigede i 'Videnservice' er et iværksætterjob. 'Hoteller og restauranter' har desuden en andel på 16,8 procent.

Overordnet set udgør den private beskæftigelse i Samsø Kommune 0,2 procent af Region Midtjylland private beskæftigelse, mens iværksætterjobbene udgør 0,3 procent af regionens iværksætterjob. Med andre ord er der en repræsentativ andel af iværksætterjob i Samsø Kommune i forhold til kommunens andel af regionens beskæftigelse.

Det årlige iværksætterbidrag til beskæftigelsen har store udsving fra år til år i Samsø Kommune. Det viser Figur 13. I 2019 bidrog iværksætterne med 8 job. Det er lidt under det årlige gennemsnit i perioden 2008 til 2019 som er 12 iværksætterjob. ■

2019 bidrog iværksætterne med 8 job. Det er lidt under det årlige gennemsnit i perioden 2008 til 2019 som er 12 iværksætterjob

Figur 13. Iværksætterårgangenes bidrag til beskæftigelsen, Samsø Kommune, 2008-2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel af Iværksætterdatabase og RAS

Virksomhedsbestand, iværksættere og vækstvirksomheder i Samsø Kommune

Tabel 5 viser, hvordan virksomhederne i Samsø Kommune fordeler sig på brancher. Branchefordelingen for kommunens iværksættere, Gazeller og vækstlagsvirksomheder² ses ligeledes i tabellen.

Der er flest virksomheder i 'Landbrug, skovbrug og fiskeri', hvor der er 75 virksomheder. Det svarer til 20,9 procent af de i alt 359 virksomheder. Der er 35 virksomheder i såvel 'Bygge og anlæg' og 'Handel' og 33 i 'Ejendomshandel og udlejning'. Det svarer til lige knap 10 procent af virksomhedsbestanden.

Der er 11 iværksættervirksomheder i 2019, hvor den største branche er 'Hoteller og restauranter' med fire iværksættere. Det svarer til 36,4 procent af iværksætterne. 'Landbrug, skovbrug og fiskeri' har tre iværksættere, og så er der en enkelt i 'Industri mv.', 'Information og kommunikation', 'Ejendomshandel og udlejning' samt 'Undervisning, sundhed mv.'.

Der er 11 iværksættervirksomheder i 2019, hvor den største branche er 'Hoteller og restauranter' med fire iværksættere

Der er ikke er nogle Gazelle-virksomheder i Samsø Kommune i 2019. Går vi videre i tabellen til Samsø Kommunes vækstlagsvirksomheder, findes én i 'Landbrug, skovbrug og fiskeri' og én i 'Handel'.

Overordnet maler virksomhedsbestanden i Tabel 5 et billede af, at den dominerende branche i Samsø Kommune er 'Landbrug, skovbrug og fiskeri', hvilket stemmer godt overens med den massive beskæftigelse og specialisering inden for ressourceområdet 'Fødevarer', jf. Tabel 2.

² Vækstlagsvirksomheder er virksomheder, der i perioden fra 2015 til 2017 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent eller derover, og i 2017 har mindst 5 ansatte. Reference: Profilanalysen 2019

Tabel 5. Virksomheder i Samsø kommune, opgjort på type og branche, 2019

Brancher	Firmaer	Iværksættere	Gazeller	Vækstlag
Landbrug, skovbrug og fiskeri	75	3		1
Industri mv.	26	1		
Bygge og anlæg	35			
Handel	35			1
Transport	8			
Hoteller og restauranter	42	4		
Information og kommunikation	15	1		
Finansiering og forsikring	8			
Ejendomshandel og udlejning	33	1		
Videnservice	26			
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	21			
Undervisning, sundhed mv.	14	1		
Kultur og fritid	13			
Andre serviceydelser mv.	8			
I alt	359	11		2
Andel af Region Midtjylland	0,5%	0,3%	0,0%	0,2%

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

*Iværksættere defineres som reelle virksomheder, der i etableringsåret eller året efter kan præstere hvad der svarer til et halvt årsværk.

*Til Gazellerne er der taget udgangspunkt i Børsens Gazellevirksomheder. For at blive Gazelle skal et selskab have haft positivt vækst hvert af de seneste fire år samt minimum at have fordoblet omsætningen eller bruttofortjenesten på de fire år.

*Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der over en toårig periode har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent eller derover, og i slutåret har mindst 5 ansatte.

Tabel 5 viser endvidere Samsø Kommunes andel af Region Midtjyllands firmaer, iværksættere, Gazeller og vækstlagsvirksomheder. Overordnet set findes 0,5 procent af regionens firmaer i Samsø Kommune. Antallet af iværksættere er nogenlunde repræsentativt, da de 11 iværksættere udgør 0,3 procent af regionens samlede antal iværksættere. Da kommunen ikke har Gazeller er andelen underrepræsenterede. Vækstlagsvirksomhederne udgør 0,2 procent af regionens samlede antal vækstlagsvirksomheder, hvilket er en lille underrepræsentation. Med 0,5 procent af den samlede virksomhedsbestand og kun 0,2 procent af beskæftigelsen i Region Midtjylland vises det at Samsø Kommunes erhvervsstruktur består af mange små virksomheder. Så, på trods af en lav iværksættelse, stortrives selvstændighedskulturen på Samsø Kommune. ■

Omsætning og eksport i Samsø Kommune

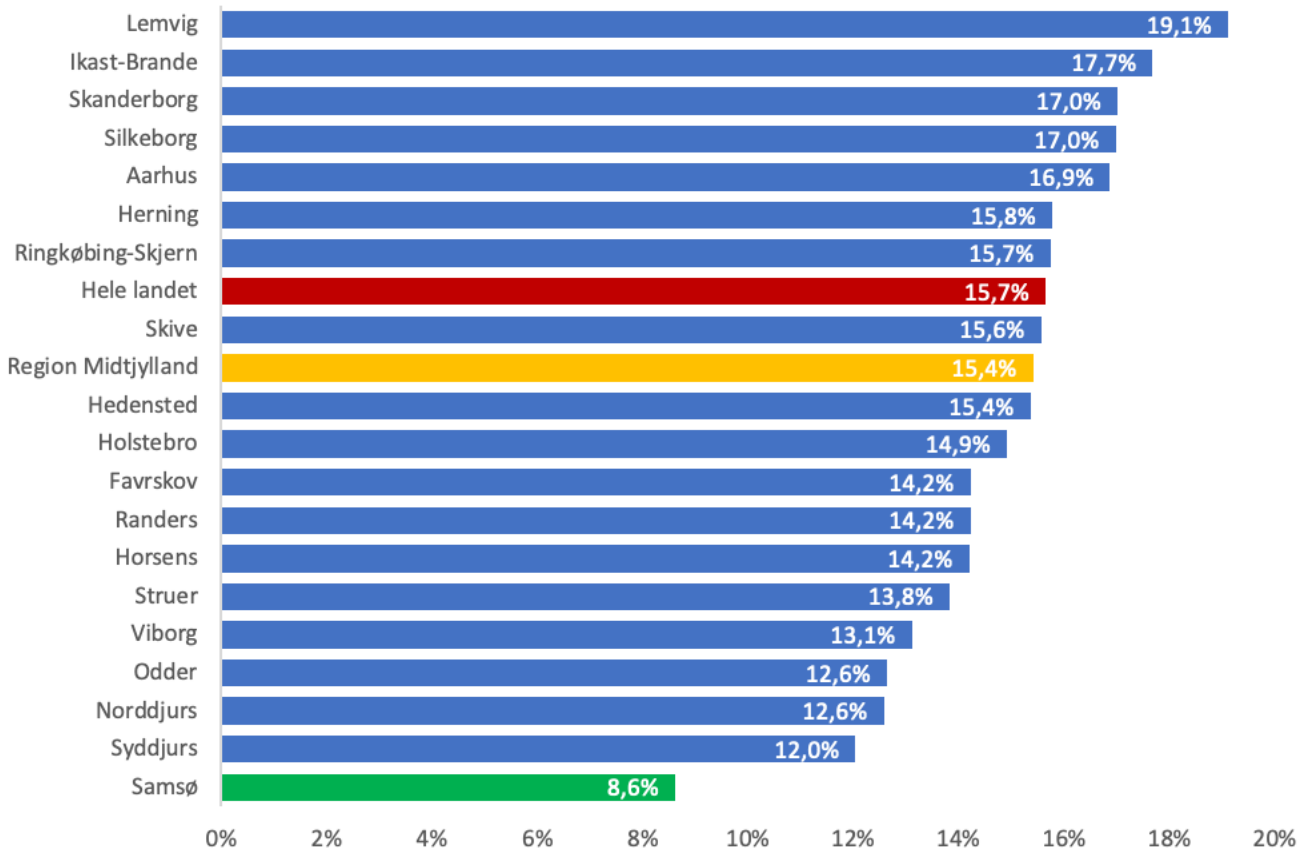
I lighed med iværksætteri er international skalering også et vigtigt parameter i bestræbelserne på økonomisk vækst. Mulighederne er i nogle tilfælde begrænsede på hjemmemarkedet, hvorfor mange virksomheder kigger uden for landets grænser, når vækstambitionerne skal indfries.

Figur 14 viser, hvor stor en andel af virksomhederne i Samsø Kommune, som eksporterer. Eksportaktivitet defineres i denne sammenhæng som en registreret eksportomsætning i virksomhedens indberetninger til SKAT. Her ses det, at 8,6 procent af Samsø Kommunes virksomheder har eksportaktiviteter.

8,6 procent af Samsø Kommunes virksomheder har eksportaktiviteter

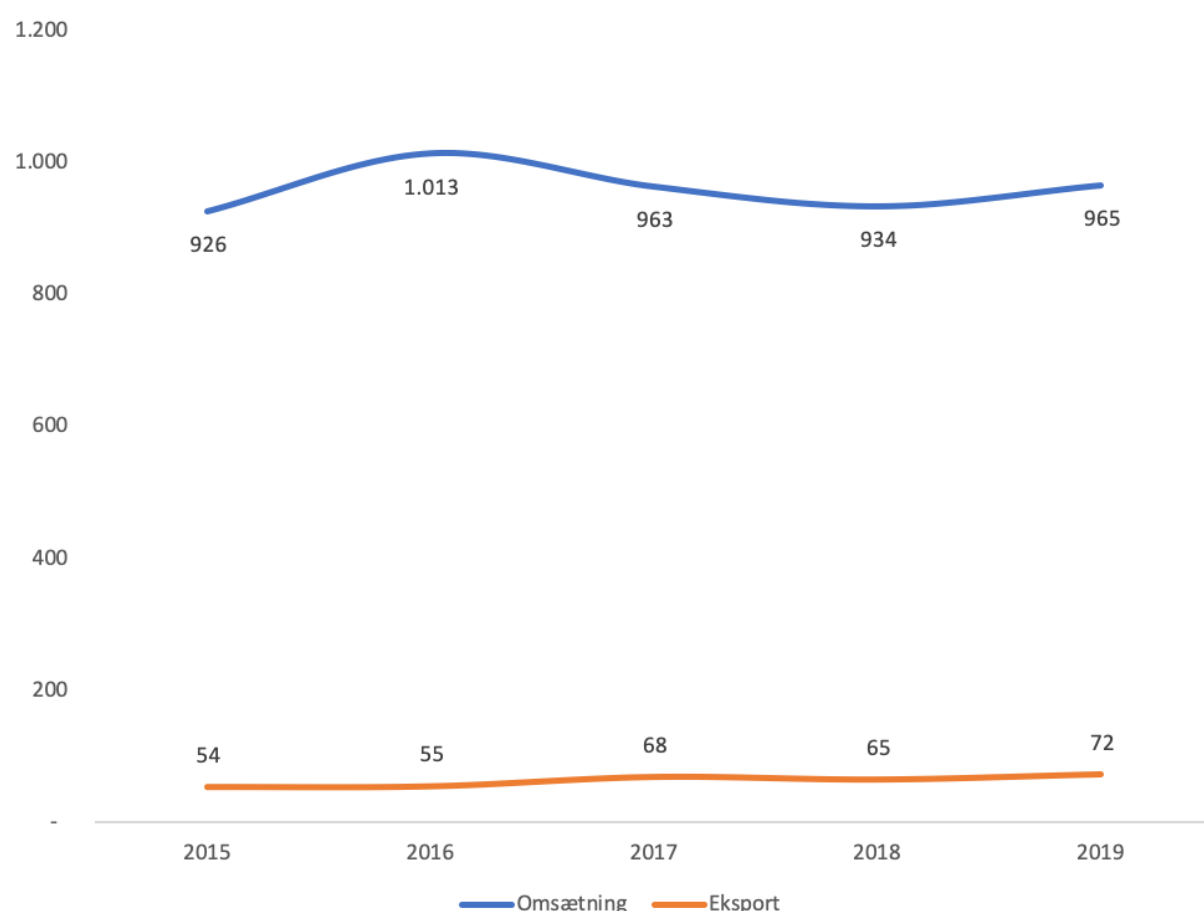
Figur 14. Andelen af virksomheder med eksport, opgjort efter område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik og REGSTAT. Beregninger foretaget af eStatistik. Virksomheder har eksportaktivitet, når de indberetter eksportomsætning til Skat.

På landsplan har 15,7 procent af alle virksomheder i gennemsnit eksportaktivitet, og i Region Midtjylland er andelen 15,4 procent. Dermed ligger Samsø Kommune altså under det generelle niveau i Danmark, når det kommer til virksomhedernes internationale orientering. Det er samtidig den laveste andel i regionen.

Figur 15. Omsætning og eksport, millioner kroner, 2015-2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

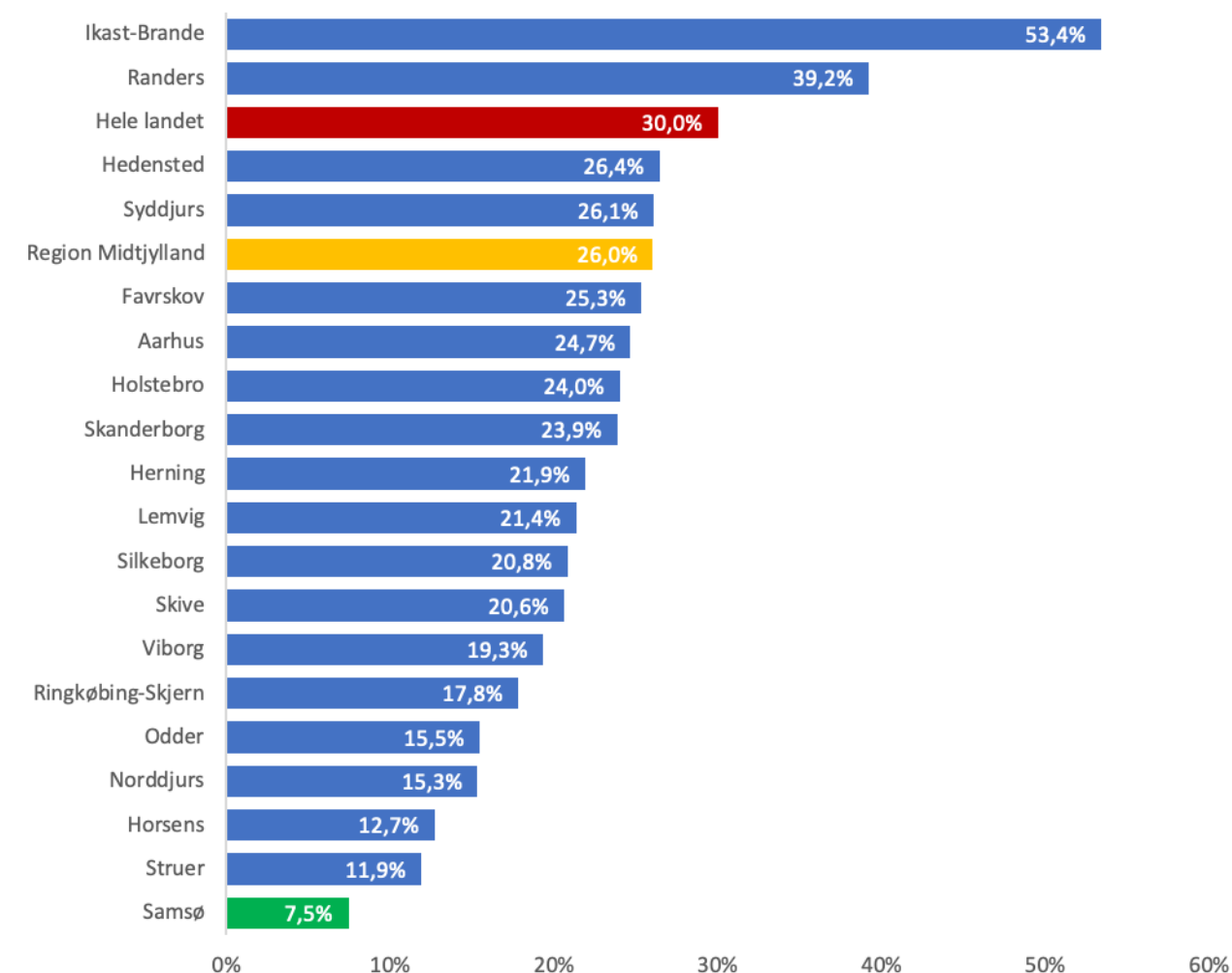
En anden måde at vurdere eksportens betydning på er ved at kigge på virksomhedernes samlede omsætning og eksportens andel heraf. Figur 15 viser udvikling i omsætning og eksportomsætning i Samsø Kommune i perioden 2015 til 2019.

I 2019 var virksomhedernes samlede omsætning i Samsø Kommune på 965 millioner kroner. Heraf var 72 millioner kroner eksportomsætning. Set over hele perioden er omsætningen vokset med 39 millioner kroner, svarende til en vækst på 4,2 procent.

Eksportomsætningen er i samme periode vokset med 18 millioner kroner, hvilket er en vækst på 33,0 procent. Med andre ord vokser eksporten altså markant hurtigere end hjemmemarkedssalget for virksomhederne i Samsø Kommune.

Eksportomsætningen er i samme periode vokset med 18 millioner kroner, hvilket er en vækst på 33,0 procent. Med andre ord vokser eksporten altså markant hurtigere end hjemmemarkedssalget for virksomhederne i Samsø Kommune

Figur 16. Eksportandel af samlet omsætning, opgjort efter område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

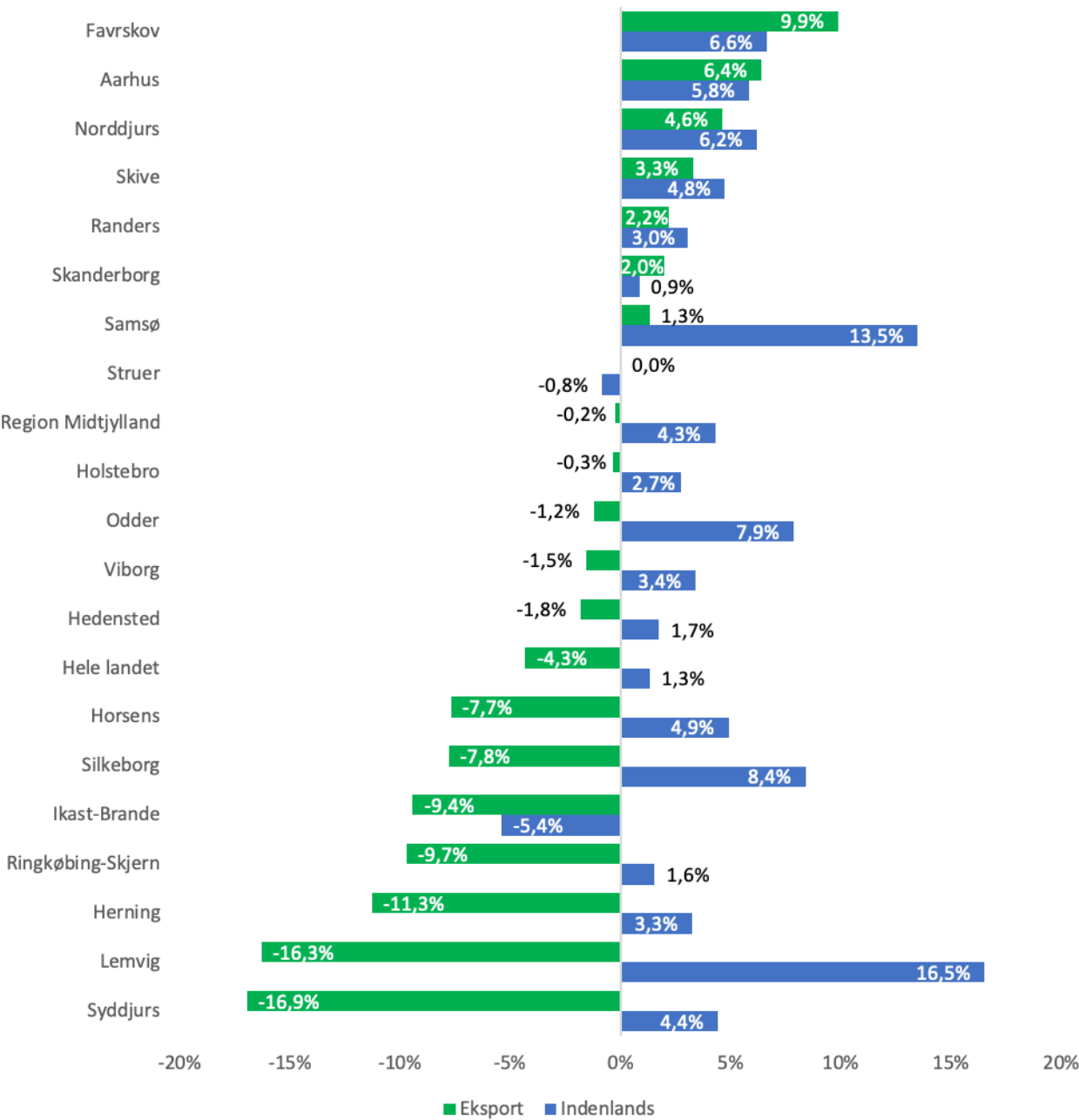
I Samsø Kommune udgør eksportomsætningen kun 7,5 procent af den samlede omsætning. Det er langt under niveauet i Region Midtjylland (26,0 procent) og hele landet (30,0 procent). Kommunerne i top, Ikast-Brande og Randers Kommuner, er kendetegnet ved at være hjemsted for nogle internationale giganter (Bestseller, Siemens Gamesa, Danish Crown) med meget høj eksportandel, og det kan Samsø Kommune altså ikke bryste sig af.

Ovenstående tal er baseret på Danmarks Statistiks Generel Firmastatistik. Omsætning og eksport opgøres også i statistikken Firmaernes Køb og Salg, og tager vi et kig i denne, kan vi se udviklingen fra 2019 til 2020. I et COVID-19-perspektiv er dette interessant.

Figur 17 viser, hvordan udviklingen i eksportomsætning og indenlandssalg har været det seneste år fra 2019 til 2020, og her ses en vækst i eksportomsætningen i Samsø Kommune. Eksportomsætningen er vokset 1,3 procent, mens det indenlandske salg er vokset med 13,5 procent, hvilket er den anden højeste vækst i regionen.

Der er et stort spænd i eksportudviklingen blandt kommunerne i Region Midtjylland. Samlet set er der nogenlunde status quo i regionen, der er gået 0,2 procent tilbage i eksportomsætning i perioden. Internt i regionen spænder det Favrskov Kommune i top med vækst i eksportomsætning på 9,9 procent til Syddjurs Kommune, der har haft en tilbagegang på 16,9 procent. I hele landet er eksporten gået 4,3 procent tilbage.

Figur 17. Udvikling i eksportomsætning og indenlandssalg, 2019-2020

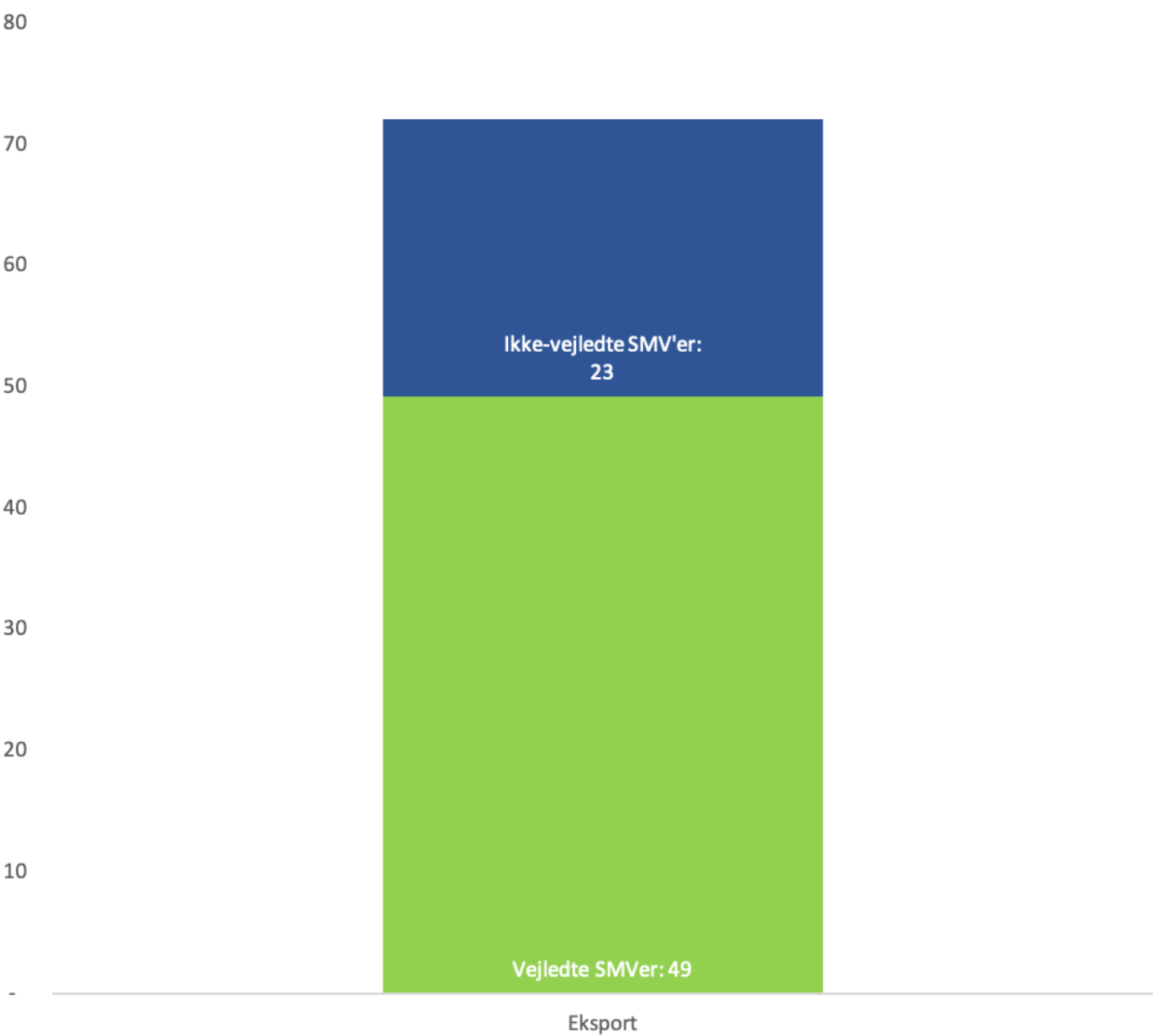
Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Firmaernes Køb og salg (FIKS). Beregninger foretaget af eStatistik.

Kigges der isoleret på det indenlandske salg, er det generelt gået lidt bedre for virksomhederne i Region Midtjylland end, det er med eksporten. Her er det blot Ikast-Brande og Struer Kommune, der haft tilbagegang. For Struer Kommunes vedkommende er der næsten tale om status quo.

Som nævnt eksporterede virksomhederne i Samsø Kommune i 2019 for 72 millioner kroner. Når der kigges på eksporten, viser det sig, at kommunens små og mellemstore virksomheder (SMV'er) står for hele eksportomsætningen i Samsø Kommune, hvilket ikke er mærkeligt, da Samsø Kommune ikke har nogle store virksomheder. Nedenstående figur viser, hvordan SMV-eksporten fordeles sig på virksomheder, der henholdsvis har/ikke har modtaget lokal vejledning.

De vejlede SMV'er eksporterede for 49 millioner kroner i 2019, mens de ikke-vejlede havde en eksport på 23 millioner kroner. Vejledningen har altså godt fat i eksport-SMV'erne i Samsø Kommune, da de står for 68,3 procent af den samlede eksport.

Figur 18. Eksportomsætning i millioner kroner, fordelt på virksomhedsstørrelse og vejledning, Samsø Kommune, 2019

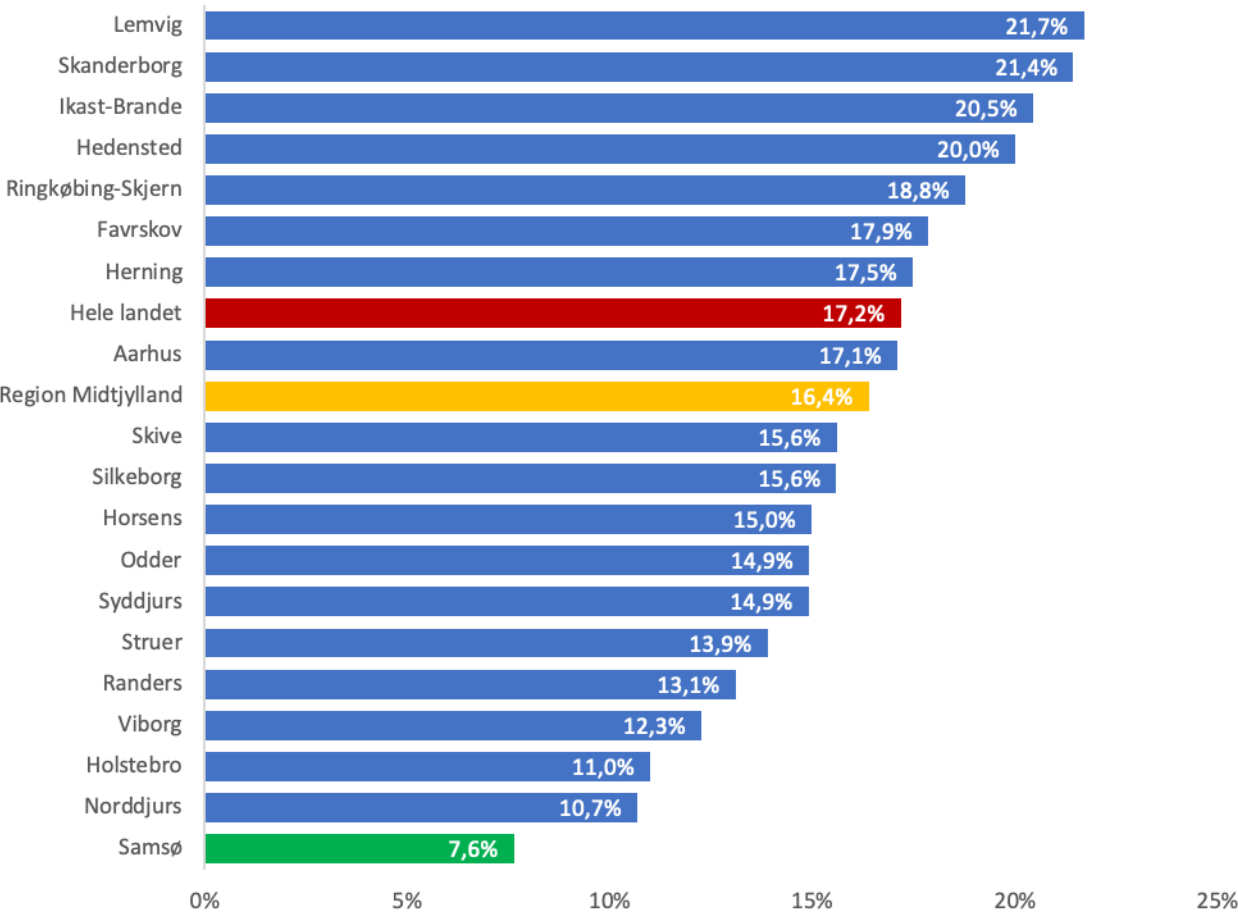

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

Sammenligner vi, hvor meget eksporten udgør af SMV'ernes omsætning, ligger Samsø Kommunes SMV'er dog på et markant lavere niveau end gennemsnittet. Det viser Figur 19 herunder, hvor man kan se SMV'ernes eksportandel af den samlede SMV-omsætning i alle Region Midtjyllands Kommuner.

Her fremgår det, at SMV-eksporten i Samsø Kommune udgjorde 7,6 procent af SMV'ernes omsætning, hvilket er under gennemsnittet i såvel regionen som hele landet. På landsplan var andelen 17,2 procent, mens den i regionen udgjorde 16,4 procent. ■

Figur 19. SMV-eksportandel af SMV-omsætning, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

SMV-eksporten i Samsø Kommune udgjorde 7,6 procent af SMV'ernes omsætning, hvilket er under gennemsnittet i såvel regionen som hele landet

IT-beskæftigelsen i Samsø Kommune

Digital transformation bliver mere og mere vigtig i store dele af erhvervslivet, og på rigtig mange måder er IT blevet en konkurrenceparameter – ikke bare i tech-virksomheder. Det er således også interessant at kigge på, hvordan IT-arbejdsmarkedet ser ud i de midtjyske Kommuner.

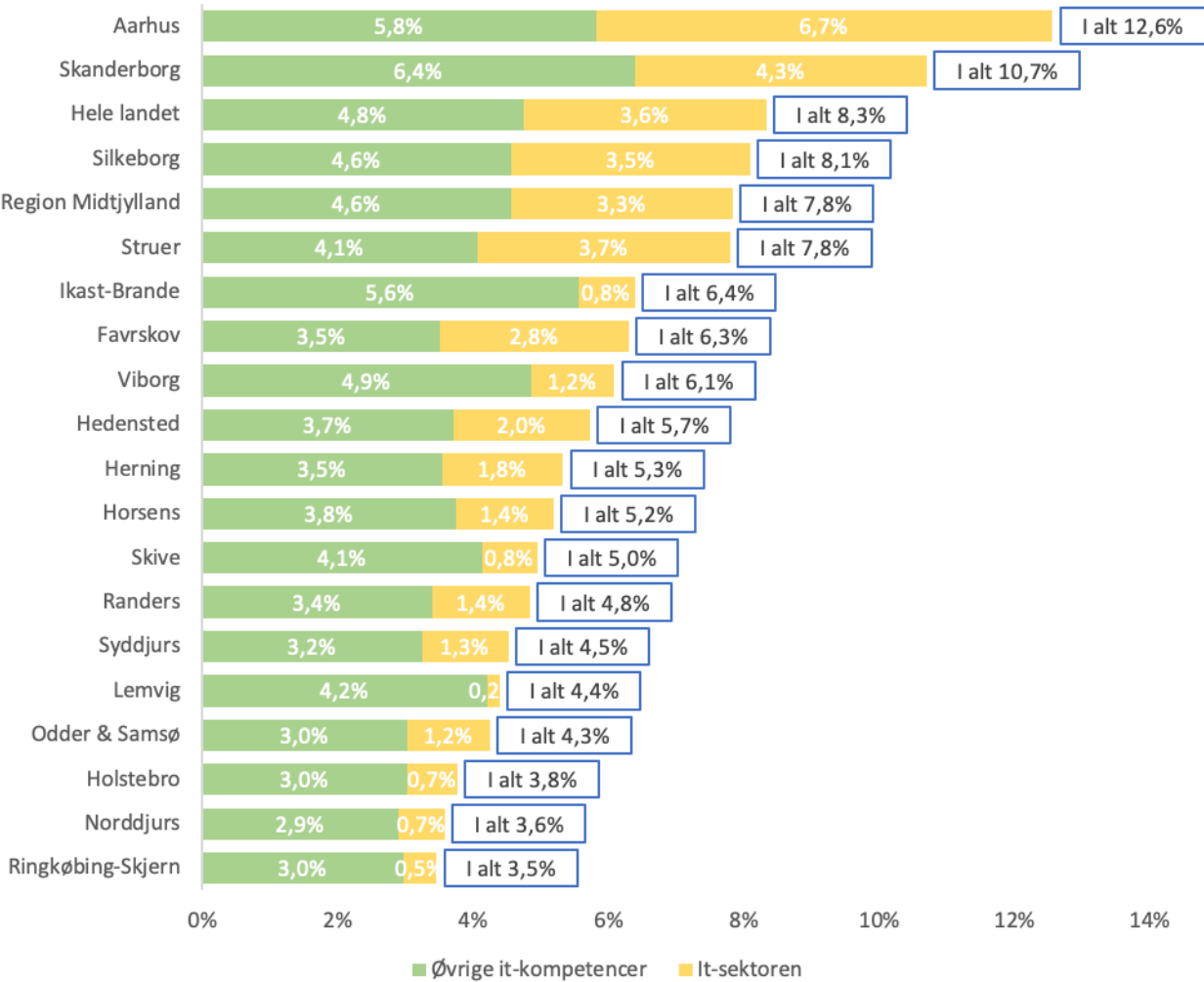
Overordnet set består it-beskæftigelsen af tre grupper: 1) personer beskæftigede i it-sektoren, 2) personer beskæftigede i it-stillinger uden for it-sektoren og 3) personer med it-uddannelser.

På landsplan udgør disse tre grupper tilsammen 8,3 procent af den private beskæftigelse, mens det i Region Midtjylland drejer sig om 7,8 procent af beskæftigelsen i den private sektor. Nedenstående figur viser it-beskæftigelsen fordelt på brancher. Beskæftigelsen er desuden opdelt i to grupper. Den ene er størrelsen på beskæftigelsen i it-sektoren, mens den anden består af beskæftigede med en it-uddannelse uden for it-sektoren samt beskæftigede i it-stillinger ligeledes uden for it-sektoren. Den hedder 'Øvrige it-kompetencer' i figuren.

Samsø Kommune er på grund af diskretioneringshensyn blevet lagt sammen med Odder Kommune af Danmarks Statistik. Af figuren fremgår det, at den samlede it-beskæftigelse i Samsø Kommune og Odder Kommune udgjorde 4,3 procent af den private sektor. It-sektoren stod for 1,2 procent af den private beskæftigelse, mens 'Øvrige it-kompetencer' stod for 3,0 procent. Samsø Kommune og Odder Kommunes it-beskæftigelse er altså mindre end gennemsnittet i såvel regionen som hele landet.

Figur 20. IT-beskæftigelse opdelt efter branche og kommune, 2019

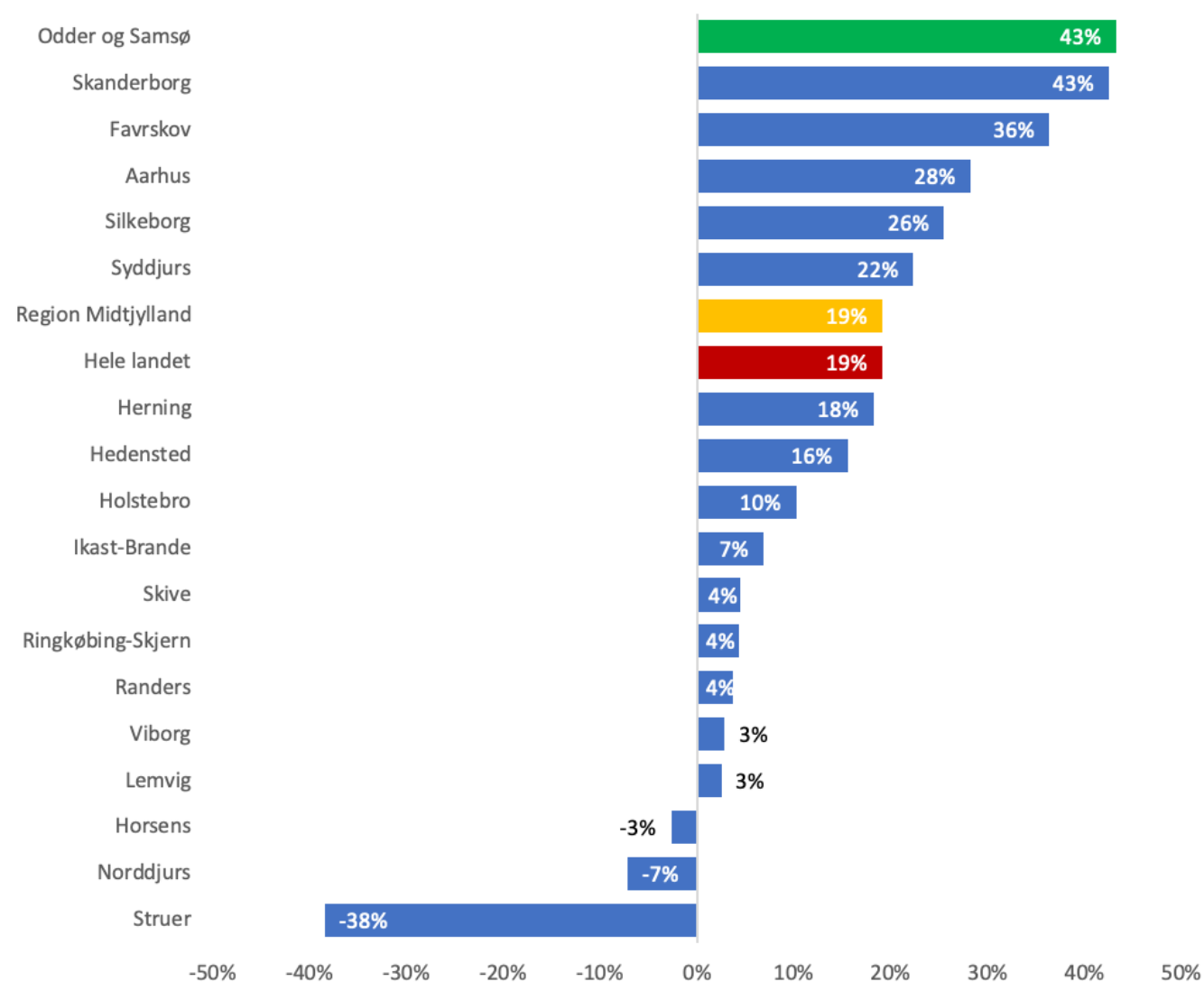

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

I Region Midtjylland er det ikke overraskende Aarhus Kommune, som topper. Her udgør it-beskæftigelsen 12,6 procent af beskæftigelsen. I Ringkøbing-Skjern finder man den mindste it-beskæftigelse relativt i regionen.

Figuren viser endvidere, at beskæftigede i it-sektoren særligt findes i Aarhus Kommune og nabokommunerne til Aarhus. I de vestjyske Kommuner findes it-kompetencerne typisk uden for it-sektoren. Store virksomheder som Grundfos, Siemens-Gamesa og Cheminova hører ikke til it-sektoren, men har mange beskæftigede med it-uddannelser og i it-stillinger. Det er tydeligt, at it-kompetencer uden for it-sektoren er mere ligeligt fordelt i regionen.

Figur 21. Udvikling i beskæftigelsen på it-arbejdsmarkedet, 2014-2019

Kigger vi på, hvordan udviklingen har været i det samlede it-arbejdsmarked, så er den på landsplan og i Region Midtjylland vokset med 19 procent i perioden 2014 til 2019, jf. Figur 21. It-arbejdsmarkedet er dermed en af de seneste fem års helt store jobmotorer.

I Samsø og Odder Kommuner er it-beskæftigelsen vokset med 43 procent, hvilket er mere end dobbelt så meget som gennemsnittet i regionen og på landsplan. Nok er it-beskæftigelsen lav i Samsø og Odder Kommuner, men den vokser markant hurtigere end i resten af landet. ■

I Samsø og Odder Kommuner er it-beskæftigelsen vokset med 43 procent

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Lokal og specialiseret vejledning i Samsø Kommune

Kapitel 4

Dette kapitel indeholder en væsentlig tabel og centrale figurer, der relaterer sig til den lokale og specialiserede vejledning i Samsø Kommune. Der henvises til Profilanalysen 2021, såfremt der ønskes en yderligere detaljeret beskrivelse af data for den lokale og specialiserede vejledning – herunder data for de vejledtes årsværk, omsætning og eksport. Kommunernes kommunale bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice i 2020 fremgår af Tabel 1. Tabellen indikerer, at Samsø Kommunes kommunale bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice var 85.000 kr. i 2020.

Tabel 1.1 Årlig kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2020

Kommune	Årlig bevilling (kr.)
Favrskov	745.000
Herning	1.649.882
Holstebro	600.000
Horsens	4.000.000
Ikast-Brande	766.000
Lemvig	700.000
Norddjurs	335.000
Odder	1.460.000
Randers	2.500.000
Ringkøbing-Skjern	3.169.000
Samsø Kommune	85.000
Silkeborg	3.900.000
Skanderborg	1.388.692
Skive	1.385.000
Struer	450.000
Syddjurs	313.000
Viborg	2.762.000
Aarhus	1.800.000

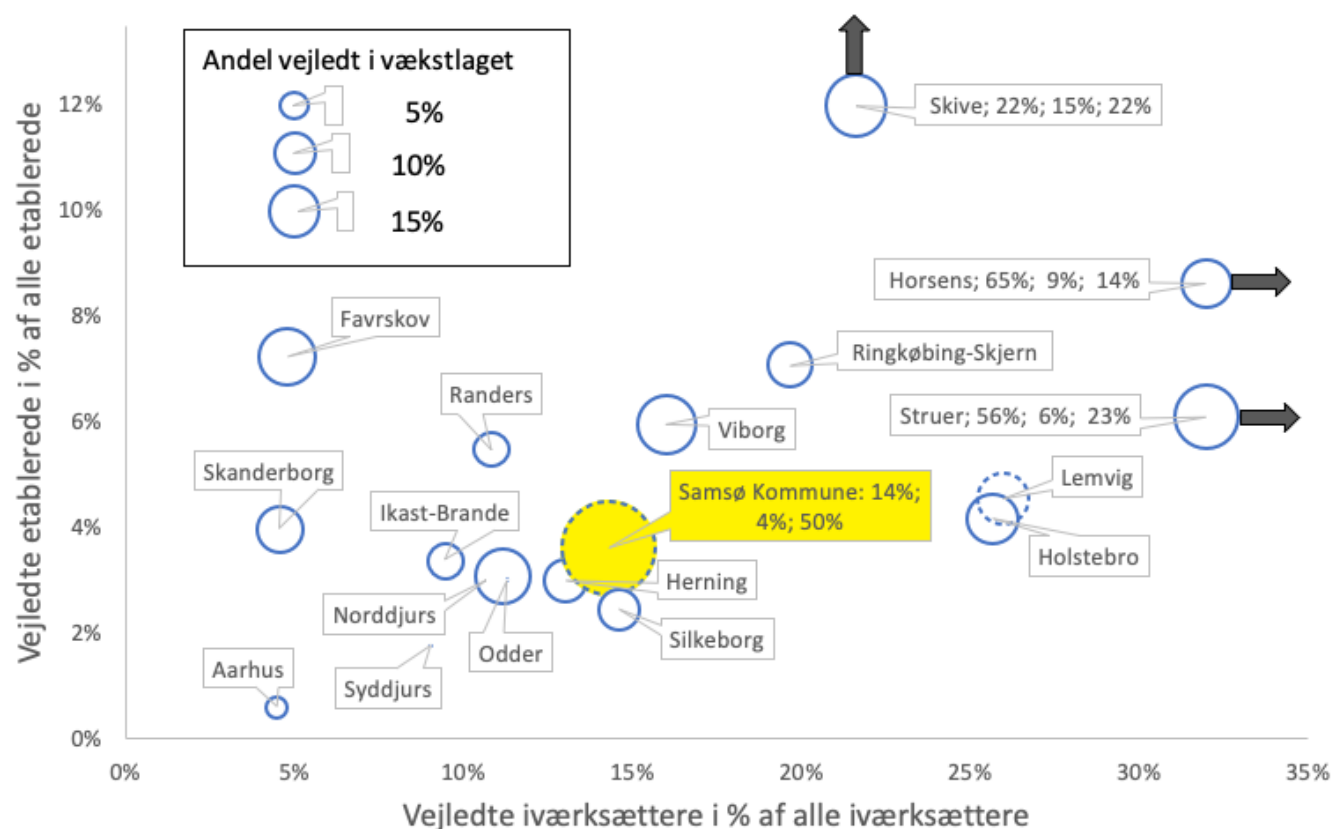
Kilde: eStatistik på baggrund af data fra den lokale erhvervsservice.

Nedenstående Figur 1.1 viser, hvordan den lokale vejledning i de 18 Kommuner fordeler sig på iværksættere, etablerede virksomheder og vækstlagsvirksomheder.

Her ses det at 14 procent af alle Samsø Kommunes iværksættere har modtaget vejledning fra den lokale erhvervsservice. Det samme har fire procent af kommunens etablerede virksomheder, mens den lokale vejledning nåede én ud af to vækstlagsvirksomheder i kommunen – svarende til 50 procent.

I gennemsnit for de 18 medvirkende Kommuner i 2020 modtog 14 procent af iværksætterne lokal vejledning, mens fire procent af de etablerede virksomheder og 10 procent af vækstlagsvirksomhederne ligeledes modtog lokal vejledning. Dermed er andelen af lokalt vejledte iværksættere og etablerede virksomheder i Samsø Kommune helt i overensstemmelse med gennemsnittet i regionen. Vejledningsandelen af vækstlaget i Samsø Kommune er dog markant højere end i regionens samlede niveau, da kommunens andel af vejledte vækstlagsvirksomheder er 40 procent over regionen. Dette skal ses i lyset af de få vækstlagsvirksomheder i kommunen jf. ovenstående.

Figur 1.1 Andel der har modtaget lokalvejledning, 2020

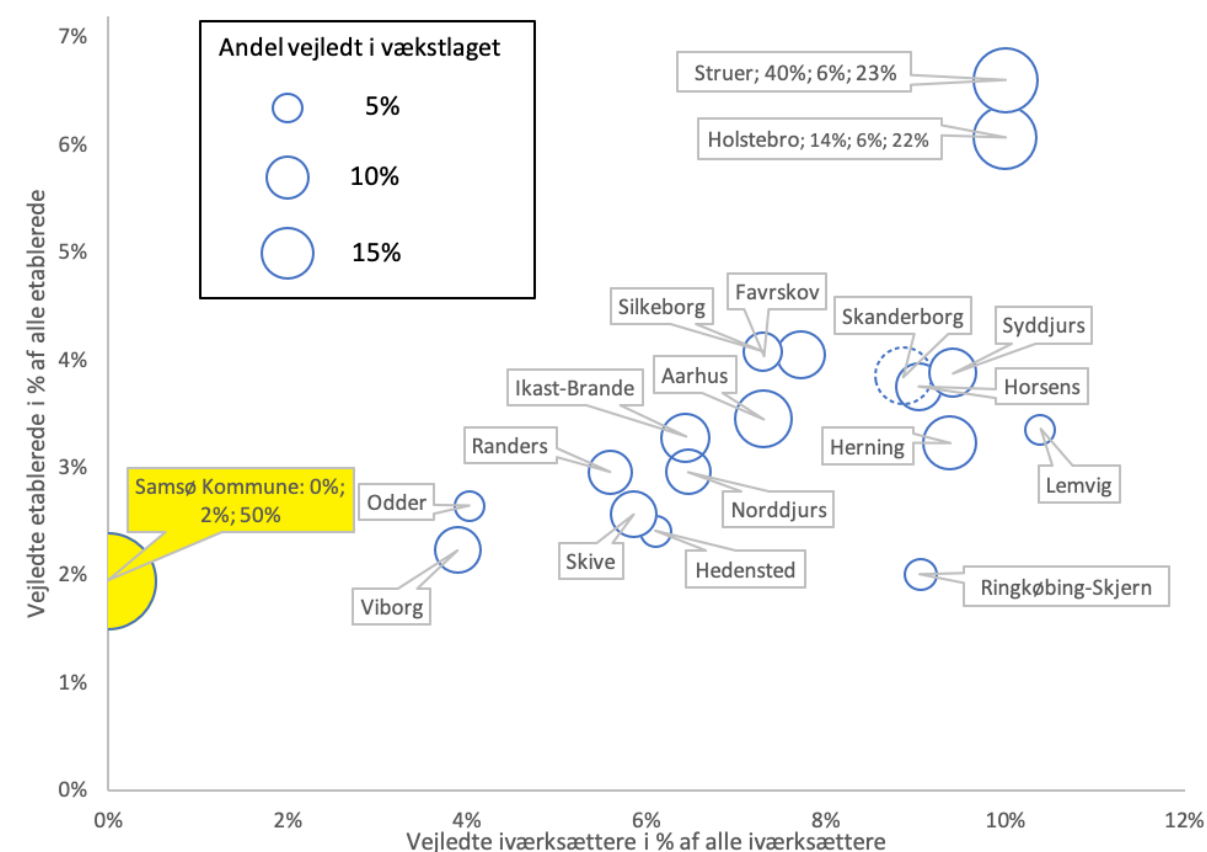
Kilde: eStatistik på baggrund af data fra Danmarks Statistik og den lokale erhvervsservice.

Branchefordelingen af lokalt vejledte iværksættere i Samsø Kommune viser, at det udelukkende er iværksættere i 'Industri mv.' og 'Landbrug, skovbrug og fiskeri' som har modtaget lokal vejledning. For de etablerede virksomheder var det brancherne 'Handel og transport mv.' samt 'Industri mv.', der tegnede sig for de fleste vejledninger.

Vendes blikket mod den specialiserede vejledning i Samsø Kommune ses det, at ingen af kommunens iværksættere modtog specialiseret vejledning i 2020, mens to procent af de etablerede virksomheder modtog specialiseret vejledning, jf. Figur 1.2. Den specialiserede vejledning nåede desuden 50 procent af alle vækstlagsvirksomheder, altså den ene af kommunens to vækstlagsvirksomheder.

I gennemsnit modtog otte procent af Region Midtjyllands iværksættere specialiseret vejledning, mens tre procent af de etablerede virksomheder og 14 procent af vækstlaget ligeledes modtog specialiseret vejledning. Da 0 procent af Samsø Kommunes iværksættere modtog specialiseret vejledning, ligger kommunen tre procent under regionens niveau. Andelen af etablerede virksomheder, som har modtaget specialiseret vejledning i kommunen, er én procent under gennemsnittet i regionen. Den specialiserede vejledning når til gengæld en større andel af vækstlagsvirksomhederne i Samsø Kommune end i regionen. Forskellen svarer til 36 procent.

Figur 1.2 Andel der har modtaget specialiseret vejledning, 2020

Kilde: eStatistik på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Erhvervshus Midtjylland.

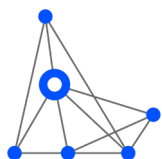
Branchefordelingen for de etablerede virksomheder, som har modtaget specialiseret vejledning i Samsø Kommune viser, 'Handel og transport mv.' samt 'Industri mv.' er de brancher hvor flest etablerede virksomheder modtager specialiseret vejledning.. ■

**Samsø
Kommune**

Samsø Kommune

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivelse fra Erhvervshus Midtjylland, 2021.
Data-/Talmateriale leveret af eStatistik